

RO Uusitalo Laura(MMM), Laitinen 09.10.2019  
Anna(MMM), Orasmaa  
Tuuli(MMM)

Viite

Asia

**Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.-15.10.2019**

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontuu Luxemburgissa 14.–15.10.2019. Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä toimii kokouksen puheenjohtajana. Suomi ei esitä kokouksessa omia kansallisia kantoja.

Puheenjohtajamaa Suomi kertoo, miten yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistuksen käsittelyssä on edetty. Lisäksi ministerit keskustelevat YMP:n uudistuksen elementeistä, jotka vaativat jatkotyötä.

Komissio esittelee tiedonannon EU:n toimien tehostamisesta maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi. Ministerit keskustelevat tiedonannossa ehdotetuista toimista ja niiden priorisoinnista.

Ministerit keskustelevat myös EU:n metsästrategian tulevaisuudesta vuoden 2020 jälkeen. Ministerit pohtivat, miten EU:n metsästrategia voisi osaltaan auttaa käsittelemään tulevia haasteita tehokkaasti, tasapainoisesti ja kokonaisvaltaisesti.

Lisäksi komissio antaa katsauksen maatalouden markkinatilanteesta.

Ministerit pyrkivät poliittiseen yhteisymmärrykseen Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2020 komission ehdotuksen perusteella.

Lisäksi ministerit tavoittelevat neuvoston osittaista yleisnäkemyistä Euroopan meri- ja kalastusrahaston auki olevista kohdista, keskustelevat EU-Norja kalastusneuvotteluista koskien vuotta 2020 sekä valmistelevat ICCAT:n 22. vuosikokousta.

**Asialista:****MAATALOUS- JA KALASTUSNEUVOSTON KOKOUS  
LUXEMBURGISSA 14.-15.10.2019****Sivu**

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien luettelon hyväksyminen

- a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
- b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

**KALASTUS****Lainsäädäntökäsittelyt**

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Asetus Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta 4  
*Osittainen yleisnäkemyks<sup>(1)</sup>*

**Muut kuin lainsäädäntöasiat**

Asetus Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi (\*) 9  
 2020  
 (Komission ehdottama oikeusperusta: SEUT 43 artiklan 3 kohta)  
*Poliittinen yhteisymmärrys*

EU ja Norja: Vuotta 2020 koskevat vuotuiset neuvottelut 14  
*Keskustelu*

ICCAT:n 22. vuosikokous 17  
 (Palma de Mallorca, 18.–25. marraskuuta 2019)  
*Keskustelu*

**MAATALOUS****Lainsäädäntökäsittelyt**

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

YMP:n uudistuspaketti 19  
*Tilannekatsaus*

**Muut kuin lainsäädäntöasiat**

EU:n metsästrategia vuoden 2020 jälkeistä aikaa varten 28  
*Keskustelu*

Tiedonanto EU:n toimien tehostamisesta maailman metsien 32  
 suojelemiseksi ja ennallistamiseksi  
*Komissio esittelee*  
*Keskustelu*

Markkinatilanne 44  
*Komission tiedotusasia*

**Muut asiat** 48**Maatalous**

a) European Bioeconomy Scene -konferenssi 2019 (Helsinki, 8.–  
 10. heinäkuuta 2019)  
*Puheenjohtajavaltion tiedotusasia*

b) Ministerikonferenssin "Strengthening the Generation and  
 Transfer of Knowledge for the Progress of Agriculture and the  
 Rural Areas" tulokset  
 (Ptuj, Slovenia, 23. elokuuta 2019)  
*Slovenian valtuuskunnan tiedotusasia*

c) Aasialaisen *Halyomorpha halys* -luteen aiheuttamat vakavat  
 vauriot hedelmä- ja vihannesalalla  
*Italian valtuuskunnan tiedotusasia*

d) Afrikkalainen sikarutto: Tilannekatsaus  
*Komission tiedotusasia*

e) Elintarvikkeiden turvallisuus: Tilannekatsaus – keskeiset  
 kysymykset  
*Komission tiedotusasia*

(mahd.) Yhdysvaltojen maataloustuotteisiin kohdistuvat vastatoimet WTO:n Airbus-kiistassa

(mahd.) Ranskan, Viron, Italian ja Latvian valtuuskuntien julkilausuma susien hoidosta  
*Ranskan valtuuskunnan tiedotusasia*



**Maa- ja metsätalousministeriö**

PERUSMUISTIO

MMM2019-00678

LVO

Halonen Timo

02.10.2019

Asia

**Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta**

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.2019 - 15.10.2019

U/E/UTP-tunnus

**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Euroopan komissio antoi 12.6.2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 508/2014 kumoamisesta. Ehdotetulla rahastolla korvattaisiin nykyinen Euroopan meri- ja kalatalousrahasto ja se muodostaisi EU:n meri- ja kalastuspolitiikan rahoitusvälineen rahoituskehyskaudella 2021—2027.

Neuvosto on käsitellyt komission asetusehdotusta Itävallan ja Romanian puheenjohtajuuskausien aikana. Itävallan johdolla ehdotuksesta laadittiin ns. raamattu ja Romania puheenjohtajuuskauden aikana neuvoston hyväksyi osittaisen yleisnäkemyksen suurimmasta osasta komission asetusehdotuksesta. Yleisnäkemyksen ulkopuolelle jäi rahaston seuranta ja arviointia koskevat artikkelit ja liitteet sekä komission alempitasoisten säädösten säätämistä koskeva mandaatti ja siirtymäsäännöksiä koskevat säännöt.

Suomen puheenjohtajuuskaudella on työryhmässä valmisteltu neuvoston osittaista yleisnäkemyä auki olevista kohdista. Työryhmäkäsittelyssä jäsenmaat ovat ilmaisseet laajan tukensa Suomen valmistelemalle kompromissiesitykselle.

Lokakuun ministerineuvoston jälkeen Suomi puheenjohtajanaan pyrkii käynnistämään neuvoston ja parlamentin kantojen yhteensovittamiseen liittyvät ns. trilogineuvottelut mahdollisimman pian. Asetusehdotuksen rahoitusta koskevia kohdat ratkaistaan monivuotisia rahoituskehyksiä koskevissa neuvotteluissa.

**Suomen kanta**

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

**Pääasiallinen sisältö**

Asetusehdotuksessa kuvataan Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tavoitteet sekä rahaston hallinnointiin liittyvät tarkemmat rahastokohtaiset säännökset. Ehdotuksen mukaan Euroopan meri- ja kalatalousrahasto rakentuu neljälle painopistealueelle, jotka ovat: 1) kestävä kalastus ja vesiluonnonvarojen suojelun edistäminen, 2) kestävä vesiviljely, jalostus ja markkinat, 3) sinisen talouden kasvun mahdollistaminen sekä

kalastuksen ja vesiviljelyn edistäminen rannikko- ja sisävesialueilla sekä 4) kansainvälisen merien hallinnoinnin vahvistaminen ja turvallisesti, puhtaasti ja kestävästi hallinnoitujen merien hoitaminen. Nykyisin vastaavia meri- ja kalastuspolitiikan toimenpiteitä rahoitetaan Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta 2014-2020.

Jäsenmaiden käyttöön, ns. jaettuun hallinnointiin ehdotetaan varattavaksi 5,311 miljardia euroa ja se kohdennetaan yllä mainittuihin neljään painopistealueeseen sekä tekniseen tukeen.

Ehdotuksessa määritetään jokaiselle unionin painopistealueelle erityistavoitteet, joiden mukaisesti jäsenmaat voivat suunnata rahoitusta kansallisesti. Nykyisellä ohjelmakaudella on määritelty tarkkarajaisesti rahoitettavat toimenpiteet ja niihin liittyvät yksityiskohtaiset ehdot. Nyt ehdotettu lähestymistapa olisi joustavampi ja mahdollistaisi enemmän kansallista liikkumavaraa. Jäsenvaltiot määrittelisivät toimenpideohjelmassa tarpeelliset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Rahaston ensimmäisen painopisteen eli kestävä kalastuksen ja vesiluonnonvarojen suojelun erityistavoitteet ja rahoittamista koskevat erityisehdot. Rahoitusta voitaisiin myöntää rajoitetusti nuoren kalastajan ensialuksen ostoon, kalastusaluksen moottorin vaihtoon, kalastuksen pysyvään lopettamiseen liittyviin toimiin eli ns. romutustukiin, poikkeuksellisista syistä kalastuksen rajoittamisesta aiheutuviin kompensatioihin sekä meriluonnonvarojen suojeluun ja ennallistamiseen liittyviin toimiin. Nämä tukimuodot olisivat mahdollisia myös sisävesillä, pois lukien alusten romutustuki ja kalastuksen rajoittamista koskevat kompensatiot. Lisäksi kalastuksen painopisteestä voidaan rahoittaa viranomaistoimenpiteitä kalastuksen valvontaan ja kalataloustietojen keruuseen liittyen. Aikaisempaan verrattuna valvonnalle ja tiedonkeruulle ei asetettaisi korvamerkittyä rahoitusta, vaan jäsenmaan tulisi kohdentaa vähintään 15 prosenttia ohjelman EU-rahoituksesta näihin viranomaistoimenpiteisiin. Ensimmäinen painopiste sisältää säännökset myös Euroopan unionin syrjäisimmillä alueilla aiheutuvien lisäkustannusten korvaamisesta. Korvausjärjestelmä perustuu neuvoston asetukseen (EY) N:o 791/2007 ja se koskee Azorien, Madeiran, Kanariansaarten, Guadalupen, Ranskan Guyanan, Réunionin Martinquen, Mayotten ja Saint-Martinin tuottajien tiettyjä tuotteita.

Ehdotuksen toinen painopiste koskee vesiviljelyä, jalostusta ja markkinoita. Ehdotus mahdollistaa vesiviljelyn tukemisen varsin laajasti, kunhan tukitoimet ovat yhdenmukaisia kansallisen strategiasuunnitelman kanssa. Se poistaisi suorat tuet suurilta jalostusyrittäjiltä ja suuryritysten toteuttamia toimia jalostuksessa voitaisiin edistää ainoastaan rahoitusinstrumenttien eli laina- ja korkotukivälineiden avulla. Vesiviljely- ja kalastustuotteiden markkinointia koskevat tukimahdollisuudet säilyisivät nykyisellään.

Ehdotuksen kolmas painopistealue on sinisen talouden kasvun mahdollistaminen ja menestyvät rannikkoalueet. Rahoitusta voitaisiin kohdentaa paikallisten talouksien ja yhteisöjen kestäväan kehittämiseen yhteislähtöisen paikallisen kehittämisen avulla. Yhteislähtöinen paikallinen kehittäminen on tarkemmin määritelty yleisasetuksessa. Tässä rahastoasetuksessa suunnataan paikallista kehittämistä sinisen talouden mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

Neljäs painopistealue liittyy kestävästi hallinnoituihin merialueisiin. Tämän puitteissa olisi mahdollista rahoittaa merialueen valvontaa, rannikkovartioston suorittamia toimenpiteitä sekä mereen liittyvän tiedon keräämistä ja käyttöä. Nykyisin meripolitiikkaan on korvamerkitty rahoitus, jota jäsenmaa ei voi muuttaa. Ehdotuksen mukaan jäsenmaa voisi jatkossa vapaasti kohdentaa rahoitusta kalastus- ja meripolitiikan tavoitteiden edistämiseen liittyen, pois lukien kalastuksen valvonnan ja kalataloustietojen

keruu, johon sovelletaan 15 prosentin vähimmäismäärää sekä alusten romutustuen ja kalastuksen tilapäisen keskeyttämisen toimia, joiden yhteenlaskettu enimmäismäärä on 6 miljoonaa euroa tai 15 % jäsenmaan EU-rahoituksesta.

Komission suoraan hallinnoima rahamäärä olisi 829 miljoonaa euroa ja se kohdennettaisiin vastaavien neljän painopistealueen mukaisesti.

Ensimmäisessä painopistealueessa komission hallinnoimaa rahoitusta käytetään yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden edistämiseen mm. tieteellisen neuvon ja tiedon hyödyntämisen edistämiseen kalavarojen hallinnoinnissa ja päätöksen teossa, yhteisön kalastuksen valvonnan kehittämiseen, neuvoa-antavien toimikuntien työskentelyyn sekä kansainvälisten organisaatioiden vapaaehtoiisiin avustuksiin, jotka liittyvät yhteiseen kalastuspolitiikkaan. Nämä ovat vastaavia rahoituskohteita kuin nykyisellä rahoituskaudella. Uutena rahoituskohteena tulisi puhtaiden ja terveiden merialueiden edistäminen sekä Euroopan muovistrategian toimeenpanon edistäminen.

Toisen painopistealueen osalta komission rahoitusta voisi käyttää kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinatietouden parantamiseen. Tämä olisi jatkoa nykyisellä rahoituskaudella komission käynnistämään kalastustuotteiden seurantaan (The European Market Observatory for fisheries and aquaculture).

Kolmannessa painopistealueessa rahoitusta kohdennetaan yhteisön meripolitiikan ja sinisen talouden kestävään edistämiseen. Tästä voidaan rahoittaa muun muassa sinisen talouden edistämistä, merialuesuunnittelun toteuttamista, meriallaskohtaisten strategioiden ja yhteistyön edistämistä, tutkimuksen ja innovaatioiden edistämistä sinisen talouden alueella sekä meriosaamisen kehittämistä.

Neljännestä painopistealueesta rahoitettaisiin merialueiden valvontaan ja turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä sekä merialueiden kansainvälistä hallinnointia. Rahoitusta voitaisiin käyttää mm. tiedon vaihtoon sekä rannikkovartiostojen ja muiden virastojen yhteistyön edistämiseen. Lisäksi rahoitusta voitaisiin suunnata kansainvälisen yhteistyön lisäämiseen merialueiden tutkimuksessa ja siihen liittyvän tiedon hyödyntämisessä, EU:n ja muiden merialueiden toimijoiden kumppanuuksien edistämiseen, kansainvälisen yhteistyön edistämiseen liittyen Yhdistyneiden kansakuntien merilakiin ja kestävä kehityksen agendan tavoitteiden edistämiseen sekä kansainvälisten organisaatioiden vapaaehtoiisiin avustuksiin, jotka liittyvät merialueiden hallinnointiin.

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä vuotuisen työohjelman, jossa kuvataan komission hallinnoiman rahoituksen käyttökohteet neljän painopistealueen mukaisesti. Tämä vastaisi nykyistä käytäntöä komission rahoituksen hallinnoinnissa.

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

Asetusehdotus perustuu todennäköisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artikloihin 42, 43 (2 kohta), 91 (1 kohta), 100 (2 kohta), 173 (3 kohta), 175, 188, 192 (1 kohta), 194 (2 kohta), 195 (2 kohta) ja 349.

SEUT 43 artiklan 2 kohdan mukaan asia käsitellään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

## Käsittely Euroopan parlamentissa

SEUT 43 artiklan 2 kohdan mukaan asetuksen hyväksymiseen tarvitaan Euroopan parlamentin hyväksyminen sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitean kuuleminen.

## Kansallinen valmistelu

Kalastusjaosto (EU17) 10.6.2019 ja 3.10.2019

EU-ministerivaliokunta 11.10.2019

## Eduskuntakäsittely

Valtioneuvoston kirjelmä (U 67/2018) eduskunnalle 13.7.2018, josta maa- ja metsätalousvaliokunta antoi lausunnon MmVL182018 vp.

Suuri valiokunta 11.10.2019

## Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Valtakunnan ja maakunnan toimivallan jaon näkökulmasta komission tulevalla asetusehdotuksella on yhtymäkohtia kalastukseen, luonnon- ja ympäristönsuojeluun, vesioikeuteen sekä veneliikenteeseen ja paikallisen meriliikenteen väyliin, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 10, 16 ja 21 kohdan mukaan ovat maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia asioita. Ehdotus koskee myös kauppamerenkulkua ja tämän väyliä, jotka itsehallintolain 27 §:n 13 kohdan mukaan ovat valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia asioita.

Komission yleisasetusta koskevan ehdotuksen mukaan kunkin jäsenvaltion on laadittava yksi toimintaohjelma ja nimettävä toimivaltaiset viranomaiset. Nykyisellä ohjelmakaudella on menetelty siten, että Ahvenanmaan toimintaohjelma sisältyy omana osionaan Suomen toimintaohjelmaan ja Ahvenanmaan viranomaiset toimittavat niiltä vaaditut tiedot Euroopan komissiolle Suomen viranomaisten välityksellä. Nykyisen menettelyn arvioidaan voivan jatkua myös uudella ohjelmakaudella.

## Taloudelliset vaikutukset

Rahastolle varattaisiin ohjelmakaudelle 2021—2027 nykyhinnoin 6,140 miljardia euroa unionin talousarviosta. Tästä summasta jäsenvaltioiden käyttöön kohdennettaisiin 5,311 miljardia euroa. Tämä on 438 miljoonaa euroa eli noin 8 % vähemmän kuin ohjelmakaudella 2014—2020. Inflaation vaikutus huomioituna, vähennys on huomattavasti suurempi. Komission suoraan hallinnointiin varattaisiin rahastosta yhteensä 829 miljoonaa euroa. Komission hallinnoima rahoitusosuus kasvaisi 22 % eli 182 miljoonaa euroa nykyistä ohjelmakautta suuremmaksi.

Ohjelmakaudella 2021—2027 Suomen saaman EU-rahoituksen määrä laskee ehdotuksen mukaan nykyisestä 74,4 miljoonasta eurosta 71,8 miljoonaan euroon eli noin 3,5 %. Nykyisellä ohjelmakaudella EU:n ja kansallisen rahoituksen suhdetta ei pääsääntöisesti ole säädetty tarkasti EU-lainsäädännössä, vaan se on voinut vaihdella 20-75 prosentin välillä. Tulevan kauden EU:n rahoitusosuus olisi enintään 80%. Yksi osarahoitussuhde yksinkertaistaa rahaston hallinnointia, kun osarahoitussuhde olisi lähtökohtaisesti sama.



Kansalliseen talousarvioon liittyvät seikat käsitellään ja niihin otetaan kantaa kansallisessa JTS- ja talousarvioprosessissa. Toimenpiteiden edellyttämä valtion rahoitus toteutetaan valtiontalouden kehysten puitteissa tarvittaessa kohdentamalla määrärahoja uudelleen.

Tuensaajille myönnettävän julkisen tuen osuus on lähtökohtaisesti enintään 50 prosenttia tukikelpoisista menoista. Tästä poikkeuksena olisi mm. erilaiset yleishyödylliset toimet tai viranomaisten toteuttamat hankkeet, joiden tukitaso voi olla enintään 100%. Lisäksi esimerkiksi lainsäädännön määräykset ylittäviä turvallisuuteen liittyviä investointeja kalastusaluksiin voitaisiin tukea enintään 75 prosentin tuella.

### **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

### **Asiakirjat**

-

### **Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Neuvotteleva virkamies Timo Halonen, MMM/LVO, [timo.halonen@mmm.fi](mailto:timo.halonen@mmm.fi), puh. 0295 162 411

### **EUTORI-tunnus**

### **Liitteet**

### **Viite**

**Maa- ja metsätalousministeriö**

PERUSMUISTIO

MMM2019-00665

LVO

Bondestam Orian

03.10.2019

Asia

**Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2020 ja asetuksen (EU) 2019/124 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta**

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.2019 - 15.10.2019

U/E/UTP-tunnus

### **Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Maatalous- ja kalastusneuvoston on kokouksessaan 14-15.10.2019 määrää päästä poliittiseen yhteisymmärrykseen Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2020 komission ehdotuksen perusteella. Ehdotus käsitellään valmistelevasti BALTFISH:ssa.

### **Suomen kanta**

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Suomen tavoite puheenjohtajana on noudattaa yhteisen kalastuspolitiikan tavoitetta saavuttaa kalakantojen hyödyntäminen kestävän enimmäistuoton MSY:n mukaisesti vuonna 2020. Tämä pyritään toteuttamaan siten, että kalastusmahdollisuudet vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman ja ICES:n uusimman tieteellisen neuvon sekä komission antaman ehdotuksen perusteella.

### **Pääasiallinen sisältö**

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES antoi 29.5.2019 suosituksensa vuoden 2020 TAC:sta Itämeren kalakannoille. ICES:n suositukset muodostavat perustan komission ehdotukselle vuoden 2020 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä. Komissio on suositusten perusteella 30.8.2019 antanut ehdotuksensa Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2020. Ehdotukseen sisältyy seuraavat kalastusmahdollisuudet:

| Kalakanta                    | EU TAC 2019 | Suomen kiintiö vuonna 2019 (ilman siirtoja vuodelta 2018) | ICES neuvo vuoden 2020 TAC:ksi | Komission ehdotus EU TAC 2020 | Suomen kiintiö vuonna 2020 (ilman siirtoja vuodelta 2019) | Muutos vuodelle 2020 % |
|------------------------------|-------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------|
| Pohjanlahden silakka         | 88 703      | 72 724                                                    | 65 018                         | 65 018                        | 53 306                                                    | -26,70                 |
| Pääaltaan silakka            | 170 360     | 37 360                                                    | 130 546 - 214 552              | 153 384                       | 33 637                                                    | -9,96                  |
| Läntinen silakka             | 9 001       | 1                                                         | 0                              | 2 651                         | 0                                                         | -70,55                 |
| Riianlahden silakka          | 31 044      | 0                                                         | 23 395 - 35 094                | 34 445                        | 0                                                         | 10,96                  |
| Kilohaili                    | 270 277     | 13 982                                                    | 169 965 - 233 704              | 203 027                       | 10 484                                                    | -24,88                 |
| Pääaltaan/ Pohjanlahden lohi | 91 132      | 23 548                                                    | 116 000*                       | 86 575                        | 22 370                                                    | -5,00                  |
| Suomenlahden lohi            | 9 703       | 8 708                                                     | 11 800**                       | 9 703                         | 8 708                                                     | 0,00                   |
| Itäinen turska               | 24 112      | 424                                                       | 0                              | -                             | -                                                         | -                      |
| Läntinen turska              | 9 515       | 82                                                        | 5 205 - 11 006                 | 3 065                         | 35                                                        | -67,79                 |
| Punakampela                  | 10 122      | 0                                                         | 6 894 - 10 452                 | 6 894                         | 0                                                         | -31,89                 |

\* Suositukseen sisältyy arvio ei-toivotuista, raportoimattomista ja väärinraportoiduista saaliista. Ei-toivottu saalis koostuu hylkeen vahingoittamasta kalasta (8 900 lohta) ja alamittaisesta kalasta (3 700 lohta), josta ensin mainittu tulee vähentää TAC:sta ja viimeksi mainittu lisätä TAC:iin. Lisäksi suositukseen sisältyy arvio raportoimattomasta (5 %) ja väärinraportoidusta (32 %) saalista yhteensä 43 600 lohta. Myös Venäjän osuus (1,9 % 59 800 lohesta) tulee ottaa huomioon. Suosituksen haarukka on arvioista ja laskentatavasta riippuen siten 58 664 – 116 000 lohta.

\*\* Suositukseen sisältyy arvio ei-toivotuista ja raportoimattomista saaliista. Ei-toivottu saalis (15 %) (hylkeen vahingoittama tai alamittainen lohi) tulee ottaa huomioon vahvistettaessa TAC:ia poisheittokiellon mukaisesti. Lisäksi suositukseen sisältyy arvio raportoimattomasta saalista (3 %). Myös Venäjän osuus (9,3 % 9 676 lohesta) tulee ottaa huomioon. Suosituksen haarukka on arvioista ja laskentatavasta riippuen siten 8 777 – 11 800 lohta.

EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun perusasetuksen 1380/2013 artiklassa 2 olevan tavoitteen mukaan kalakantoja tulisi hyödyntää kestävästi enimmäistuoton MSY:n (Maximum Sustainable Yield) mukaisesti viimeistään vuoteen 2020.

MSY määritellään ICES:n suosituksissa kalakannan kutukannan sekä kalakannan kalastuskuolevuuden perusteella. Kalakannan katsotaan olevan MSY –tilassa, kun kutukanta on määriteltyä kokoa suurempi ja kalastuskuolevuus määriteltyä tasoa pienempi. Kyseiset tavoiteluvut määritellään vuosittain ICES:n tieteellisten arvioiden perusteella.

Komission ehdotukseen sisältyy vuodelta 2019 toistuva määräys siitä, että meritaimenen kalastus avomerellä (neljän merimailin etäisyydellä perusviivoista) on kielletty vuonna 2020. Määräyksen tarkoitus on vaikeuttaa lohen väärinraportointia meritaimenena. Määräystä on vahvennettu siten, että avomerellä lohta kalastavia alusten sijaintia tulee voida seurata satelliittiseurantalaitteella tai muulla vastaavalla sähköisellä seurannalla.

Komissio on ehdottanut, että turskan kohdennettu kalastus itäisellä alueella (osa-alueet 25-32) kiellettäisiin. Vain muussa kalastuksessa saatavia turskan sivusaaliita saisi ottaa saaliiksi. Tieteellisessä tarkoituksessa saisi kuitenkin pyytää kohdennetusti turskaa. Eteläisellä Itämerellä osa-alueilla 25 ja 26 turskan sivusaaliita ei saisi ottaa touko-syyskuun aikana, paitsi alle 12 metrin pituisilla aluksilla 20 metrin syvyydessä. Läntisellä alueella (osa-alueet 22-24) turskan kohdennettu kalastus kiellettäisiin osa-alueella 24 ja tammi-maaliskuun aikana osa-alueilla 22-24, paitsi alle 12 metrin pituisilla aluksilla 20 metrin syvyydessä. Turskan vapaa-ajankalastus olisi kielletty osa-alueilla 24-26 (osa-

alueella 24 vain 6 merimailin ulkopuolella) ja osa-alueilla 22-24 vapaa-ajankalastajaa kohden saisi ottaa enintään 2 turskaa päivässä.

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

SEUT 43 artiklan 3 kohta.

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

SEUT 43 artiklan 3 kohdan mukaan neuvostolla on toimivalta päättää kalastusmahdollisuuksista.

## **Kansallinen valmistelu**

Kalastusjaosto (EU17) 3.10.2019

EU-ministerivaliokunta 11.10.2019

## **Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta 11.10.2019

## **Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

TAC:ien vahvistaminen neuvoston toimesta ei suoraan vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Kalastuselinkeinon ohjaus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 1144/1991 mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan.

Suomen toimintalinjat neuvostojen kokouksiin ja epävirallisiin ministerikokouksiin valmistellaan ja yhteensovitetään EU-puheenjohtajakauden aikana tavanomaiseen tapaan. Ahvenanmaan maakunnan itsehallintolain mukaiset osallistumisoikeudet ja vaikutusmahdollisuudet EU-asioissa turvataan EU-asioiden yhteensovittamisjärjestelmässä. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella on edustaja kalastusjaostossa.

EU-ministerivaliokunta linjasi 15.2.2019, että Suomi vie puheenjohtajakaudellaan EU:n asialistaa eteenpäin tehokkaasti toimien, aikatauluja kunnioittaen ja puolueettomana välittäjänä kompromisseja hakien. Tämä tarkoittaa tasapuolista suhtautumista kaikkiin jäsenmaihiin. Toimiessaan puheenjohtajana Suomi esittää yhteisiä ratkaisuja.

Koska Suomi ei EU:n puheenjohtajavaltiona esitä omia kansallisia kantoja, valtakunnan ja maakunnan kantojen yhteensovittaminen on erityisen tärkeää. On hyvin harvinaista, että kansallinen edustaja käyttäisi EU-puheenjohtajakaudella puheenvuoron neuvoston kokouksessa. Tällaisessa poikkeustilanteessa kansallinen edustaja lähinnä tukisi puheenjohtajaa tämän kompromissipyrkimyksissä.

Maa- ja metsätalousministeriö ja Ahvenanmaan maakunnan hallitus ovat aloittaneet TAC:ien vahvistamiseen liittyvän yhteydenpidon ja neuvottelut varhaisessa vaiheessa. Koska kantojen yhteensovittaminen osoittautui mahdottomaksi, maakunnan hallitus pyysi 9.10.2019 itsehallintolain 59 a §:n nojalla kantansa tiedottamista neuvostossa. Suomen EU-puheenjohtajakaudella on varmistettava, että tiedottaminen tapahtuu tavalla,

joka ei ole omiaan vaarantamaan Suomen roolia puolueettomana välittäjänä. Ahvenanmaan maakunnan hallituksen pyyntö on toimitettu neuvoston pääsihteeristölle 9.10.2019.

### **Taloudelliset vaikutukset**

Komission ehdotuksen toteutuminen TAC:na vähentäisi silakan kalastusmahdollisuuksia Pohjanlahdella nettomääräisesti noin 19 400 tonnilla ja Suomenlahdella ja Itämeren pääaltaalla noin 3 700 tonnilla. Kilohailin kalastusmahdollisuudet vähenisivät noin 3 500 tonnilla. Näin ollen voidaan arvioida, että silakkaa troolaavien kalastusyritysten kalastusmahdollisuudet vähenisivät olennaisesti erityisesti Pohjanlahdella, jossa kiintiön käyttöaste on jo nyt korkea. Raaka-aineen tarjonta jalostusyrityksille, kalajauhon valmistusta varten sekä rehuksi ja vientiin vähenisi vastaavasti. Suomessa sovellettavan toimijakohtaisen kalastuskiintiöjärjestelmän vuoksi vaikutukset kohdistuvat eri kalastusyrityksille erilaisina. Silakan kiintiönosien siirtymistä kuluvalta vuodelta vuodelle 2020 yhteensä enintään 12 500 tonnilla vähentää kalastusmahdollisuuksien pientymistä.

Itäisen turskan kalastusmahdollisuuksien todennäköisesti pienentyisivät merkittävästi. Tämä vähentäisi drastisesti pienimuotoista turskan kalastusta Ahvenanmaan vesillä. Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoo, että pienimuotoista turskaan kohdistuvaa verkkokalastusta tulisi voida jatkaa vuonna 2020.

Komissio on epävirallisessa asiakirjassaan esittänyt, että turskaa saisi kalastaa kohdennetusti tieteellisessä tarkoituksessa. Tämä mahdollistaa turskan pienimuotoisen verkkokalastuksen Ahvenanmaalla tutkimushankkeen osana ja rajoitetulla alusmäärällä asetuksen 2019/1241 artiklan 25 mukaisesti.

Tieteellisen neuvon mukaan turskan kalastus tulisi lopettaa itäisellä alueella. Vain sivusaaliita voisi näin ottaa saaliiksi, kuten komissio on ehdottanut. Itämeren jäsenvaltiot eivät ole vaatineet turskaan kohdennettavaa kalastusta, keskustelu on sen sijaan keskittynyt sosioekonomisten tukitoimenpiteiden mahdollistamiseen niille sadoille Etelä-Itämeren kalastajille, jotka ovat pyytäneet turskaa. Suomi ei voi vaarantamatta puheenjohtajan puolueettoman välittäjän rooliaan esittää ratkaisua, jossa pienimuotoinen turskan kalastus Ahvenanmaalla jatkuisi. Tämä vaarantaisi myös herkässä vaiheessa olevat neuvottelut Itämeren kalastusmahdollisuuksien kokonaisratkaisusta.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen kalastusmahdollisuuksien pienentyminen vaikuttaisi kaupallisten kalastajien toimintamahdollisuuksiin, koska Suomen kyseinen lohikiintiö vuodelle 2019 on lähes täyttynyt. Puolan laittoman lohenkalastuksen väheneminen edistää lohien nousua jokiin ja niissä harjoitettavaa vapaa-ajankalastusta ja kalastusmatkailuelinkeinoa sekä merialueen kaupallisten kalastajien toimintamahdollisuuksia. Kalastuksen vähentäminen meressä lisää lohien nousua jokiin. Suomenlahdella lohen kalastusmahdollisuudet säilyisivät nykytasollaan.

### **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

Itämeren jäsenvaltiot ovat BALTFISH:ssa pyrkineet yhteisymmärrykseen tulevan vuoden TAC:sta. Suomen puheenjohtajana pyritään myös vuoden 2020 TAC:sta yhteisymmärrykseen BALTFISH:ssa.

### **Asiakirjat**

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, MMM/LVO, [risto.lampinen@mmm.fi](mailto:risto.lampinen@mmm.fi), puh. 0295 162458

Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, MMM/LVO, [orian.bondestam@mmm.fi](mailto:orian.bondestam@mmm.fi), puh. 0295 162494

Lainsäädäntöneuvos Heidi Kaila, VNEUS, [heidi.kaila@vnk.fi](mailto:heidi.kaila@vnk.fi), puh. 0295 160 313

**EUTORI-tunnus**

EU/2019/1112

**Liitteet****Viite**

**Maa- ja metsätalousministeriö**

PERUSMUISTIO

MMM2019-00664

LVO Lehtinen Heikki

02.10.2019  
JULKINEN

Asia

**EU-NORJA. Vuotta 2020 koskevat kalastusneuvottelut**

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.2019 - 15.10.2019

U/E/UTP-tunnus

**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Maatalous- ja kalastusneuvosto keskustelee EU:n ja Norjan välisistä kalastusneuvotteluista 15.10.2019 vuodelle 2020. Neuvottelut Norjan kanssa käydään loka- ja marraskuussa 2019.

**Suomen kanta**

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

**Pääasiallinen sisältö**

Neuvostossa käydään perinteinen näkemysten vaihto koskien kalastusneuvotteluja Norjan kanssa vuodelle 2020. Vuosittain Norjan kanssa käytäviä kalastusneuvotteluja varten on neuvostossa käyty valmistelevia keskusteluja vuodesta 2007 lähtien.

Neuvostokeskustelulla on tarkoituksena mm. selventää unionin lähestymistapaa ja näkemyksiä koskien unionin ja Norjan yhteisiä jaettuja kalakantoja sekä kartoittaa mahdollisuuksia tunnistaa sellaisia mahdollisesti Norjaa kiinnostavia kalakantoja joita voitaisiin neuvotteluissa käyttää vastavuoroisten kalastusmahdollisuuksien vaihdon välineenä.

Kalastusneuvotteluissa koskien vuotta 2020 keskeiset teemat koskevat mm. yhteisesti hallinnoitavien kalakantojen säätelytoimia. Haasteeksi nousevat mm. yhteisen kalastuspolitiikan mukaisen MSY-tavoitteen täysimääräinen saavuttaminen vuonna 2020 ja tämän vaikutus myös sekakantakalastuksen hallinnointiin. ICES neuvonannon pohjalta erityisen hankalaksi muodostuu turskan TAC tason asettaminen ja turskaa koskevat tekniset kalastusmääräykset. Muita yhteisiä kalakantoja ovat mm. kolja, silli ja sei. Keskustelua Norjan kanssa käydään myös eräistä Skagerrakin kalakannoista kuten valkoturskasta, punakampelasta, sillistä, kilohailista ja katkaravusta.

Unioni on vuonna 2018 hyväksynyt uuden, tieteellisen neuvon mukaisesti kestäväen kalastuksen rajoissa joustavan monivuotisen suunnitelman koskien eräitä Pohjanmeren keskeisiä kalakantoja. Keskustelua tullaan käymään myös samankaltaisen pitkän

aikavälin hallinnointistrategian soveltamisesta Norjan kanssa yhteisesti hallinnoitaviin kalakantoihin.

Norjan kanssa käytävät kalastusneuvottelut ovat keskeisimmät Pohjois-Atlantilla käytävät kalastusneuvottelut. Nämä neuvottelut luovat pohjaa unionin monenkeskisille ja kahdenväisille kalastusneuvotteluille muiden kumppaneiden kanssa em. alueella.

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

-

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

Asiaa ei käsitellä Euroopan parlamentissa.

## **Kansallinen valmistelu**

Kalastusjaosto (EU17) 3.10.2019

EU-ministerivaliokunta 11.10.2019

## **Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta 11.10.2019

## **Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

-

## **Taloudelliset vaikutukset**

Asialla ei ole vaikutusta EU:n tai Suomen budjettiin.

## **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

## **Asiakirjat**

11948/1/19 REV 1 PECHE 377 N 55

## **Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Heikki Lehtinen, MMM/LVO, [heikki.lehtinen@mmm.fi](mailto:heikki.lehtinen@mmm.fi) 040 770 9496

## **EUTORI-tunnus**



**Liitteet**

**Viite**

**Maa- ja metsätalousministeriö**

PERUSMUISTIO

MMM2019-00666

LVO

Lehtinen Heikki

02.10.2019

Asia

**ICCAT:n 22 vuosikokous 18.-25.11. 2019, keskustelu**

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.2019 - 15.10.2019

U/E/UTP-tunnus

**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.-15.10.2019

**Suomen kanta**

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

**Pääasiallinen sisältö**

Asiakirjoja ei ole saatavilla.

ICCAT:ssa keskustellaan mm. tonnikalan (bluefin tuna) kestävä kalastuksen hallinnointiin liittyvistä toimenpiteistä. Tämä pitää sisällään mm. suurimman sallitun saaliin enimmäismäärän asettamisen sekä kalastusta koskevat tekniset kalastusmääräykset. Tonnikalaan sovelletaan monivuotista hallinnointisunnitelmaa.

Vuosikokouksessa keskustellaan ja päätetään myös muita tonnikaloja, marliineja ja haita koskevista toimista.

**EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

-

**Käsittely Euroopan parlamentissa**

Asiaa ei käsitellä Euroopan parlamentissa.

**Kansallinen valmistelu**

Kalastusjaosto (EU17) 3.10.2019

EU-ministerivaliokunta 11.10.2019

**Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta 11.10.2019

**Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

-

**Taloudelliset vaikutukset**

Asialla ei ole vaikutusta EU:n tai Suomen budjettiin.

**Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

**Asiakirjat**

Asiakirjoja ei ole saatavilla vielä 2.10.2019.

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Heikki Lehtinen, MMM/LVO, [heikki.lehtinen@mmm.fi](mailto:heikki.lehtinen@mmm.fi), 040 770 9496

**EUTORI-tunnus****Liitteet****Viite**

**Maa- ja metsätalousministeriö**

PERUSMUISTIO

MMM2019-00681

RO

Laitinen Anna(MMM)

04.10.2019

Asia

**Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus - tilannekatsaus maatalous- ja kalastusneuvostossa 14.-15.10.2019**

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.2019 - 15.10.2019

U/E/UTP-tunnus

U 73/2018 vp

**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Komissio julkaisi 1.6.2018 lainsäädäntöehdotuksensa uudeksi yhteiseksi maatalouspolitiikaksi (YMP). Komission ehdotus sisältää kolme asetusehdotusta, jotka ovat asetus YMP:n strategisista suunnitelmista (YMP:n strategiasuunnitelma-asetus), asetus yhteisestä markkinajärjestelystä (markkinajärjestelyasetus) ja asetus YMP:n rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta (horisontaaliasetus).

YMP:n strategiasuunnitelma-asetusta on käsitelty yksityiskohtaisemmin neuvoston horisontaalisten maatalousasioiden työryhmässä. Horisontaaliasetuksen yksityiskohtaisempi käsittely on tehty pääosin neuvoston Agrifin-työryhmässä. Neuvoston horisontaalisten maatalousasioiden työryhmä on käsitellyt yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää ja ehdollisuuden valvonta- ja seuraamusjärjestelmää koskevia artikloja. Markkinajärjestelyasetusta on käsitelty maataloustuotteiden työryhmässä.

Maatalouden erityiskomitea (MEK) on keskustellut kaikista kolmesta asetuksesta lähes viikoittain.

Maatalous- ja kalastusneuvosto käsitteli YMP:n strategiasuunnitelma-asetusta 15.10.2018, 15.4.2019 ja 14.5.2019 sekä markkinajärjestely- ja horisontaaliasetuksia 19.11.2018. Maatalous- ja kalastusneuvosto käsitteli kokouksissaan 17.-18.12.2018, 28.1.2019, 18.3.2019, 18.6.2019 sekä 15.7.2019 kaikkia kolmea asetusta.

Suomi jatkaa asetusehdotusten käsittelyä omalla puheenjohtajakaudellaan 1.7.2019 – 31.12.2019. Maatalous- ja kalastusneuvostossa 14.-15.10.2019 Suomi kertoo, miten YMP:n uudistuksessa on Suomen puheenjohtajakaudella edetty. Asiakohtaa varten Suomi on lähettänyt jäsenvaltioille tausta-asiakirjat 12693/19 + COR 1.

Suomi aikoo esitellä päivitetyt versiot kaikista kolmesta asetusehdotuksesta joulukuun alkuun mennessä.

**Suomen kanta**

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Suomen yksityiskohtaisemmat kannat asetusehdotuksiin on esitetty 9.8.2018 annetussa valtioneuvoston kirjelmässä (U 73/2018 vp) sekä 11.7.2019 annetussa U-jatkokirjeessä (U 5/2019 vp).

Komission ehdotusten rahoituksen mitoitukseen otetaan erikseen kantaa osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

## **Pääasiallinen sisältö**

### **YMP:n strategiasuunnitelma-asetus**

Suomi on lähettänyt tausta-asiakirjan 12693/19 MEK:n 7.10.2019 keskustelun pohjaksi. Koska MEK valmistelee myös maatalous- ja kalastusneuvoston kokousta 14.-15.10.2019, toimivat tausta-asiakirjat 12693/19 + COR 1 maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelun pohjana. Suomi kuvaa tausta-asiakirjoissaan, kuinka YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotuksen sisältö on kehittynyt ja mitkä alueet ovat vielä keskeneräisiä ja tarvitsevat lisätyötä. Suomi on jatkanut asetusehdotuksen sisällön kehittämistä Itävallan ja Romanian tekemän työn pohjalta.

Ympäristö- ja ilmastonäkökohdista keskusteltiin heinäkuun maatalous- ja kalastusneuvostossa. Monet jäsenvaltiot kannattivat korkeampaa ympäristö- ja ilmastokunnianhimoa nykytilanteeseen verrattuna. Samalla korostettiin riittävän rahoituksen takaamista näille toimenpiteille, paikallisten olosuhteiden huomioimista sekä hallinnollisen taakan vähentämistä. Suomi aikoo jatkaa keskustelua YMP:n ympäristö- ja ilmastonäkökohdista marraskuussa MEK:ssa sekä maatalous- ja kalastusneuvostossa.

Suorien tukien joustavuutta käsiteltiin MEK:ssa syyskuussa. Useat jäsenvaltiot toivat esille tarpeen joustavuudelle tukien allokointiin suorien tukien osalta. Jäsenvaltioiden ongelmana on ollut vaikeus suunnitella etukäteen suorien tukien järjestelmiin suunnattujen varojen suuruutta etenkin ekojärjestelmien ja nuorten viljelijöiden tukien kohdalla. Ratkaisuvaihtoehtona tilanteeseen Suomi ehdotti joustavuutta yksikkötukien vaihteluprosenttiin, jolloin toteutunut yksikkötuen määrä voisi olla korkeampi tai alhaisempi kuin suunniteltu prosentti. Joustolle olisi tietty määriteltä vaihteluväli ja vaihteluprosentin lisäksi myös minimiyksikkömäärä olisi mahdollista asettaa. Muutosehdotukset koskivat artiklaa 89. Suurin osa jäsenvaltioista kannatti Suomen ehdotusta ja oli sitä mieltä, että muutosehdotus eteni oikeaan suuntaan. Osa jäsenvaltioista olisi halunnut joustavuuden ulottamista myös alakohtaisille tukityypeille.

Alakohtaisissa tukityypeissä Suomen muutosehdotukset ovat keskittyneet tukitoimityyppien soveltamisaloja koskevan käsitteen ”muut alat” laajentamiseen. Suomi on ehdottanut uuden liitteen [x] lisäämistä asetukseen, jossa alakohtaiset tukityyppien tuotteet olisi listattu. Jäsenvaltiot kannattivat suljettua tuotelistaa. Alakohtaisten tukityyppien ympäristöön ja ilmastoon liittyvistä näkökohdista keskustellaan marraskuun maatalous- ja kalastusneuvostossa samaan aikaan muiden ympäristö – ja ilmastonäkökohtien kanssa.

Määritelmien osalta Suomen merkittävimmät muutosehdotukset ovat koskeneet tukikelpoisen hehtaarin ja tosiasiallisen viljelijän määritelmää. Tukikelpoisen hehtaarin

määritelmässä on huomioitu YMP:n ympäristö- ja ilmastotavoitteet. Valtaosa jäsenvaltioista on kannattanut ehdotusta mutta monet ovat olleet kuitenkin sitä mieltä, että määritelmä vaatii jatkotyötä työryhmätasolla. Tosiasiallisen viljelijän määritelmää Suomi on ehdottanut vapaaehtoiseksi ja jäsenvaltiot ovat kannattaneet joustavaa lähestymistapaa tosiasiallisen viljelijän määritelmään.

Maaseudun kehittämisen osalta monet muutosehdotukset koskevat artiklaa 68, joka liittyy investointeihin. Tältä osin jäsenvaltioiden kannat ovat vaihdelleet koskien rahoitusvälineen käyttöä maan ostamiseen sekä tuotannollisten investointien maksimaalista tukea.

Neuvontapalvelujen osalta keskustelu on koskenut ravinnevälineen vaatimuksia. Neuvontapalveluihin on ehdotettu sisällytettäväksi myös sähköinen ravinneväline (FaST), jonka tarkoituksena on tukea YMP:n ympäristö- ja ilmastotavoitteita sekä parantaa ravinteiden käyttöä. Osa jäsenvaltioista on toivonut mahdollisuutta käyttää olemassa olevia järjestelmiä uuden ravinnevälineen kehittämisen sijasta.

Ravinnevälineen osalta teknistä työtä tarvitaan edelleen ja Suomi on ehdottanut asiantuntijatyöpajan järjestämistä komission ja jäsenvaltioiden kesken, jotta ravinnevälineestä tulisi helppokäyttöinen yhdessä neuvontapalveluiden kanssa.

Uutta toimeenpanomallia on käsitelty neuvoston työryhmissä, MEK:issa sekä maatalous- ja kalastusneuvostossa. Toimeenpanomalli on suoritusperusteinen, mikä on merkittävä muutos kaikille toimijoille. Sen vuoksi toimeenpanomallia koskevat muutosehdotukset vaativat huolellista työtä. Sitä koskeva keskustelu jatkuu MEK:ssa ja maatalous- ja kalastusneuvostossa.

Suomi on esittänyt jäsenvaltioille seuraavan kysymyksen:

Mitkä ovat YMP:n uudistuksen ratkaisevat elementit, jotka ministerien näkemyksen mukaan vaativat jatkokeskustelua?

### **Horisontaaliasetus**

Horisontaalasetuksen sisällön katsotaan olevan jo suhteellisen vakaa lukuun ottamatta YMP:n strategiasuunnitelma-asetukseen liittyviä kohtia, kuten toimeenpanomallia. Mikäli niihin ehdotetaan tehtävän muutoksia, on harkittava, onko vastaavia muutoksia tehtävä myös horisontaaliasetukseen.

### **Markkinajärjestelyasetus**

Markkinajärjestelyasetuksen sisällön katsotaan olevan jo suhteellisen vakaa eikä siihen ole tulossa muutosehdotuksia Suomen puheenjohtajakaudella.

### **Yleistä ehdotuksesta**

Asetusehdotusten pääasiallinen sisältö on kuvattu tarkemmin U-kirjelmässä (U 73/2018 vp).

### **YMP:n strategiasuunnitelma-asetus COM(2018) 392 final**

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus sisältäisi yleiset ja erityiset säännökset Euroopan maatalouden tukirahaston ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston

käytöstä YMP:n tavoitteiden toteuttamiseksi sekä siihen liittyvistä indikaattoreista. Asetus koskisi ympäristön, ilmaston, kansanterveyden, eläin- ja kasviterveyden sekä eläinten hyvinvoinnin suojaamisen perussäännöksiä, suorien tukien toimenpiteitä ja maaseudun kehittämisen toimenpiteitä. Asetusehdotuksessa kuvataan myös strategiasuunnitelman sekä tavoitteiden täyttymisen seurannan ja arvioinnin rakenne. Strategiasuunnitelma muistuttaisi rakenteeltaan paljon nykyisiä maaseudun kehittämisohjelmia, mutta komissio korostaa, että strategiasuunnitelmat olisivat yksinkertaisia ja tiiviitä eikä aiemmin vaadittuja yksityiskohtia enää tarvittaisi. Maaseudun kehittämisohjelmiin tällä hetkellä liittyvät seurannat, seurantakomiteat, maaseutuverkostot, vuosikokoukset, vuosikertomukset ja arvioinnit laajenisivat koskemaan nyt koko YMP:a.

Jäsenvaltion olisi laadittava sekä maatalouden suorat tuet, maaseudun kehittämistoimenpiteet ja alakohtaiset tukiohjelmat kattava YMP:n strategiasuunnitelma, jonka komissio arvioisi ja hyväksyisi. Suunnitelman tulisi kattaa maataloustukirahastosta ja maaseuturahastosta rahoitettavat toimet asetusehdotuksen 6 artiklassa tarkoitettujen erityistavoitteiden saavuttamiseksi. Näitä erityistavoitteita ovat:

- a) annetaan tukea riittävien maataloustulojen ja maatilojen selviytymiskyvyn varmistamiseksi koko unionin alueella, jotta saataisiin parannettua elintarviketurvaa;
- b) parannetaan markkinasuuntautuneisuutta ja kilpailukykyä mukaan lukien kiinnittämällä enemmän huomiota tutkimukseen, teknologiaan ja digitalisointiin;
- c) parannetaan viljelijöiden asemaa arvoketjussa;
- d) edistetään ilmastomuutoksen hillitsemistä ja ilmastomuutokseen sopeutumista sekä kestävää energiaa;
- e) edistetään kestävää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman tehokasta hoitoa;
- f) edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia;
- g) houkutellaan alalle nuoria viljelijöitä ja helpotetaan yritystoiminnan kehittämistä maaseutualueilla;
- h) edistetään työllisyyttä, kasvua, sosiaalista osallisuutta ja paikallista kehitystä maaseutualueilla, myös biotalouden ja kestävä metsänhoidon alalla;
- i) parannetaan tapaa, jolla EU:n maatalous vastaa ravintoa ja terveyttä koskeviin uusiin yhteiskunnan vaatimuksiin, mukaan lukien turvallinen, ravitseva ja kestävä kehityksen mukainen ravinto, elintarvikejäte sekä eläinten hyvinvointi.

Suunnitelman tulisi perustua kansallisesti tehtyyn vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien analysointiin ja sen pohjalta tehtyyn kansallisten tarpeiden ja toimenpiteiden määrittelyyn. Jäsenvaltion valitsemissa toimenpiteissä koskevat kansalliset tavoitteet olisi määriteltävä hyödyntäen EU:n yhteisiä tulosindikaattoreita.

Asetusehdotuksessa ympäristö- ja ilmastotavoitteet olisi määritelty nykyistä ohjelmakautta vaativammiksi. Suunnitelman rakenne olisi tarkoin säädetty, ja suunnitelmaa laadittaessa olisi huolehdittava sidosryhmien kuulemisesta.

Suunnitelman olisi katettava 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2027 välinen ajanjakso.

Ehdotuksessa on kuvattu YMP:n yhdenmukaisuus muiden politiikkojen kanssa. Yhteydet ympäristö- ja ilmastopolitiikkaan, terveyspolitiikkaan, kehitysyhteistyöpolitiikkaan ja tutkimuspolitiikkaan on tunnistettu.

## **Horisontaaliasetus COM(2018) 393 final**

Asetusehdotuksen tarkoituksena on vahvistaa edellytykset, joita sovelletaan yhteisen maatalouspolitiikan rahoitukseen. Sen lisäksi ehdotus kokoaa yhteen yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä tekijöitä, kuten jäsenvaltion hallinto-järjestelmälle asetettavat vaatimukset ja yhteisiä säännöksiä, kuten komission suorittama tilien tarkastaminen ja hyväksyntä sekä tukitoimenpiteiden hallinto ja valvonta. Valvonnan osalta asetus kattaisi yleiset säännökset, yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän, kaupallisten asiakirjojen, ehdollisuuden ja komission jäsenvaltioihin kohdistamien tarkastusten perussäännökset.

## **Markkinajärjestelyasetus COM(2018) 394 final**

Komissio ei ehdota merkittäviä muutoksia yhteistä markkinajärjestelyä koskevaan asetukseen (EU) N:o 1308/2013. Yhteisen markkinajärjestelyn mukaiset interventioitoimenpiteet tulisivat säilymään asetusehdotuksessa ennallaan.

EU:n laatu-järjestelmistä (maantieteelliset merkinnät, alkuperämerkinnät sekä aidot, perinteiset tuotteet) säädetään asetuksissa (EU) N:o 1308/2013 (rypäleviinit), (EU) N:o 1151/2012 (maataloustuotteet ja elintarvikkeet) sekä (EU) N:o 251/2014 (maustetut viinituotteet.) Näihin asetuksiin ehdotetuilla muutoksilla yksinkertaistettaisiin järjestelmiä sekä nopeutettaisiin nimitysten hakumenettelyä, rekisteröintiä ja tuote-eritelmiin tehtävien muutosten hyväksyntää. Lisäksi asetuksessa (EU) N:o 1308/2013 olevaa viinin alkuperänimityksen määritelmää tarkennettaisiin.

Maustettujen viinituotteiden osalta maantieteellisiä merkintöjä koskevat säännökset asetuksesta (EU) N:o 251/2014 siirrettäisiin asetukseen (EU) N:o 1151/2012. Lisäksi suojatut nimitykset yhdistetään samaan rekisteriin.

Asetusten (EU) N:o 228/2013 (unionin syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä) sekä (EU) N:o 229/2013 (Egeanmeren pienten saarten hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä) mukaisia tukimääriä esitetään muutettaviksi siten, että tuki alenisi 3,9 prosenttia nykyisestä kaudesta.

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 42 ja 43 artiklan 2 kohta siltä osin kuin on kyse YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta, horisontaaliasetuksesta sekä markkinajärjestelyasetuksesta.

Asetusehdotukset käsitellään tavallisessa lainsäätämisyksityksessä Euroopan parlamentin kanssa.

Neuvostossa päätökset tehdään määräenemmistöllä.

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

Euroopan parlamentin mietintöjen laatimisesta vastaa maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta AGRI. Mietinnöistä äänestettiin valiokunnassa huhtikuun alussa 2019.



## Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 30.5.2018, 7.6.2018, 13.6.2018, 28.6.2018, 11.7.2018, 6.9.2018, 13.9.2018, 19.9.2018, 27.9.2018, 4.10.2018, 10.10.2018, 5.11.2018, 9.11.2018, 14.11.2018, 23.11.2018, 7.12.2018, 12.12.2018, 10.1.2019, 17.1.2019 ja 23.1.2019, 31.1.2019, 7.2.2019 ja 20.-22.2.2019 (kirjallinen menettely), 28.2.2019, 6.3.2019, 13.3.2019, 21.3.2019, 4.4.2019, 10.4.2019, 3.5.2019, 16.5.2019, 24.5.2019, 31.5.2019, 10.6.2019, 27.6.2019, 4.7.2019, 10.7.2019, 12.9.2019, 18.9.2019, 3.10.2019 ja 9.10.2019.

EU-ministerivaliokunta 15.6.2018, 11.-13.7.2018 (kirjallinen menettely), 12.10.2018, 16.11.2018, 12.-14.12.2018 (kirjallinen menettely) ja 25.1.2019, 15.3.2019, 10.-12.4.2019 (kirjallinen menettely), 8.5.2019, 14.6.2019, 12.7.2019 ja 11.10.2019

## Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 15.6.2018, 13.7.2018 (kirjallinen menettely), 12.10.2018, 16.11.2018, 14.12.2018 ja 25.1.2019, 15.3.2019, 12.4.2019, 10.5.2019, 14.6.2019, 10.7.–12.7.2019 (kirjallinen menettely), 6.9.2019 ja 11.10.2019.

Ehdotuksista on annettu valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle 9.8.2018 (U 73/2018 vp).

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut lausunnon 29.11.2018 (MmVL 20/2018 vp).

Ehdotuksista on annettu U-jatkokirje eduskunnalle 11.7.2019 (UJ 5/2019 vp)

## Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Suomessa lainsäädäntövalta jakautuu eri maatalouden ja maaseudun kehittämisen tukijärjestelmien osalta valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan välillä. Ahvenanmaan itsehallintolain (1141/1991) 27 § 15 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat muun muassa maataloustukirahastosta rahoitettavat Euroopan unionin suorien tukien järjestelmään sisältyvät tukijärjestelmät (ns. pilari I) sekä maataloustuotteiden yhteiset markkinajärjestelyt. Ahvenanmaan maakunnanlainsäädäntövaltaa kuuluu puolestaan Ahvenanmaan itsehallintolain 18 § 15 kohdan mukaan maaseudun kehittämiseen eli maaseuturahastosta osarahoitettavat tukijärjestelmät (ns. pilari II). Tämä pitää ottaa huomioon YMP:n strategiasuunnitelmaa laadittaessa.

## Taloudelliset vaikutukset

Komission ehdotuksessa vuosien 2021—2027 rahoituskehyksistä ehdotetaan, että yhteisen maatalouspolitiikan rahoitus pienenesi tulevalla kehyskaudella nykyiseen verrattuna. Ehdotuksen mukaan säilytettäisiin kaksi erillistä rahastoa; maataloustukirahasto ja maaseudun kehittämisrahasto. Asetusehdotukset sisältävät ehdotuksen jäsenvaltioittain jaettavasta rahoituksesta edellä mainituista rahastoista maatalouden suoriin tukiin ja maaseudun kehittämiseen. Edellisistä kausista poiketen

komissio julkaisi myös maaseudun kehittämisrahaston jäsenvaltiokohtaisen allokaation samaan aikaan asetusehdotusten kanssa.

Suomelle ehdotetaan 3 578 miljoonan euron rahoitusta suoriin tukiin ja 2 044 miljoonan euron rahoitusta maaseudun kehittämiseen käyvin hinnoin esitettynä vuosille 2021—2027. Kiintein vuoden 2018 hinnoin suorien tukien osalta tämä tarkoittaisi 3 179 miljoonaa euroa ja maaseudun kehittämiseen 1 816 miljoonaa euroa.

Suomen kannalta ehdotus tarkoittaisi tulevalle kaudelle yhteensä 1173 miljoonan euron leikkausta kiintein vuoden 2018 hinnoin nykykauden EU-rahoitukseen verrattuna.

Maatalouden suoriin tukiin kohdistuisi 85 miljoonan euron (-2,3 prosenttia), ja maaseudun kehittämisrahoitukseen 336 miljoonan euron (-14,1 prosenttia) leikkaus (käyvin hinnoin). Vastaavasti kiintein (vuoden 2018) hinnoin ilmaistuna tämä tarkoittaisi suoriin tukiin 15 prosentin ja maaseudun kehittämisen rahoitukseen 25,2 prosentin leikkausta.

Maaseudun kehittämisrahastoon ehdotuksessa kohdistuisi suhteellisesti suurempi leikkaus kuin maataloustukirahastoon. Suomen saamasta suhteellisesti suuremmasta maaseuturahoituksen osuudesta seuraa se, että ehdotuksen taloudelliset vaikutukset olisivat erittäin merkittäviä. Suorien tukien osalta Suomelle kohdistetut suhteelliset leikkaukset olisivat merkittäviä, mutta pienempiä kuin maaseudun kehittämisrahaston.

Maaseudun kehittämisrahaston ja maataloustukirahaston leikkaukset tarkoittaisivat noin 168 miljoonan euron vähennystä vuosittaisessa EU-rahoituksessa kiintein vuoden 2018 hinnoin.

Ehdotuksen vaikutusta voidaan kuvata suhteuttamalla sitä maatalouden yrittäjätuloon Suomessa. Viljelijätuet ja korvaukset muodostavat noin neljä viidesosaa yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksen käytöstä Suomessa. Suomen korkean kustannustason vuoksi tuotantokustannukset ylittävät markkinoilta saatavat tuotot, jolloin tukimäärän aleneminen tarkoittaisi lähes saman suuruista yrittäjätulon pienenemistä ainakin lyhyellä aikavälillä.

Suomessa vuosina 2015—2016 Luonnonvarakeskuksen kannattavuuskirjanpitoaineiston mukaan maatalouden yrittäjätulo kokonaistasolla on ollut alle 500 miljoonaa euroa vuodessa. Kokonaistasolla tarkasteltuna ehdotuksen taloudelliset vaikutukset pelkästään maataloudessa voisivat tarkoittaa yli kymmenen prosentin yrittäjätulon alenemista lyhyellä aikavälillä.

Ehdotuksen mukaan 40 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan jäsenvaltioittain kohdistetusta rahoituksesta pitää kohdistua ilmastotavoitteita edistäviin toimiin. Asetusehdotuksen mukaan laskennassa voitaisiin huomioida 40 prosenttia perustulotuen, uudelleenjakotuen sekä luonnonhaittaan liittyvien sitoumusten rahoituksesta. Rahoituksesta ilmasto- ja ympäristösitoumuksiin sekä suorien tukien ilmasto- ja ympäristöjärjestelmistä voitaisiin vastaavasti huomioida sata prosenttia.

## **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

## **Asiakirjat**

COM(2018) 392 final, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta.

COM(2018) 393 final, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta

COM(2018) 394 final, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatuja järjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 115/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014, syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 228/2013 sekä Egeanmeren pienten saarten hyväksi toteutettavien erityistoimenpiteiden vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 229/2013 muuttamisesta

Asetusehdotuksiin sisältyy myös liitteet: ehdotuksen KOM(2018) 392 final, osalta liitteet 1-12.

Ehdotuksiin liittyy myös vaikutusanalyysi SWD(2018) 301 final, johon sisältyy kolme eri asiakirjaa.

Puheenjohtajamaan tausta-asiakirjat 12693/19 + COR 1.

## **Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Erityisasiantuntija Anna Laitinen, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 089  
[anna.laitinen@mmm.fi](mailto:anna.laitinen@mmm.fi)

### **YMP:n strategiasuunnitelma-asetus:**

Neuvotteleva virkamies Tiina Malm, MMM/RO/MAKE, puh. 0295 162 428,  
[tiina.malm@mmm.fi](mailto:tiina.malm@mmm.fi)

Neuvotteleva virkamies Juha Palonen, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 356,  
[juha.palonen@mmm.fi](mailto:juha.palonen@mmm.fi)

Neuvotteleva virkamies Pia Lehmusvuori, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 207,  
[pia.lehmusvuori@mmm.fi](mailto:pia.lehmusvuori@mmm.fi)

Neuvotteleva virkamies Sanna Sihvola, MMM/RO/MAKE, puh. 0295 162 264,  
[sanna.sihvola@mmm.fi](mailto:sanna.sihvola@mmm.fi)

Erityisasiantuntija Anne Vainio, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 168,  
[anne.vainio@mmm.fi](mailto:anne.vainio@mmm.fi)

Erityisasiantuntija Pirjo Kuusela, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 138,  
[pirjo.kuusela@mmm.fi](mailto:pirjo.kuusela@mmm.fi)

### **Horisontaaliasetus**

Neuvotteleva virkamies Mirja Kiviranta, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 352,  
[mirja.kiviranta@mmm.fi](mailto:mirja.kiviranta@mmm.fi)

Erityisasiantuntija Antti Unnaslahti, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 426,  
[antti.unnaslahti@mmm.fi](mailto:antti.unnaslahti@mmm.fi)

### **Markkinajärjestelyasetus:**

Neuvotteleva virkamies Pekka Sandholm, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 416  
[pekka.sandholm@mmm.fi](mailto:pekka.sandholm@mmm.fi)

Maatalousylitarkastaja Jukka Virolainen, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 206  
[jukka.virolainen@mmm.fi](mailto:jukka.virolainen@mmm.fi)

Neuvotteleva virkamies Maija Heinonen, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 288,  
[maija.heinonen@mmm.fi](mailto:maija.heinonen@mmm.fi)

Erityisasiantuntija Jouni Pynnöniemi, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 354,  
[jouni.pynnoniemi@mmm.fi](mailto:jouni.pynnoniemi@mmm.fi)

Maatalousylitarkastaja Leena Seppä, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 373,  
[leena.seppa@mmm.fi](mailto:leena.seppa@mmm.fi)

### **EUTORI-tunnus**

EU/2018/1159, EU/2018/1169, EU/2018/1175

**Liitteet**

**Viite**

**Maa- ja metsätalousministeriö**  
 vehi  
 LVO Seppä Teemu(MMM)

PERUSMUISTIO  
 03.10.2019

MMM2019-00656

Asia

**EU:n metsästrategia vuoden 2020 jälkeen - Maatalous- ja kalastusneuvoston keskustelu**

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.2019 - 15.10.2019

U/E/UTP-tunnus

### **Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Nykyinen, vuonna 2013 julkaistu EU:n metsästrategia tähtää vuoteen 2020. Maatalous- ja kalastusneuvosto tunnisti 15.4.2019 hyväksytyissä päätelmissään tarpeen uudelle EU:n metsästrategialle vuoden 2020 jälkeiselle ajalle, ja pyysi komissiota aloittamaan sitä koskevat valmistelut, korostaen tarvetta ottaa jäsenmaat mukaan strategian suunnitteluun.

EU:n metsästrategia vuoden 2020 jälkeiselle ajalle on keskustelukohtana 14.–15.10.2019 pidettävässä maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksessa. Neuvosto keskustelee aiheesta puheenjohtajamaa Suomen laatiman tausta-asiakirjan ja siinä esitetyn kysymyksen pohjalta. Asiasta keskusteltiin Coreperissa 2.10.2019. Keskustelu osuu erittäin merkitykselliseen ajankohtaan, sillä tuleva komissio miettii parhaillaan omaa työohjelmaansa esimerkiksi ns. Euroopan vihreä sopimus (*European Green Deal*) -pakettia.

### **Suomen kanta**

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantojaan.

Suomen toimintaa EU:n metsästrategian uudistamisen osalta ohjaa etenkin 15.4.2019 hyväksytyt neuvoston päätelmät, joissa linjataan metsästrategian tulevaisuutta.

Vaikka EU:lla ei ole varsinaista yhteistä metsäpolitiikkaa, on metsäsektoriin vaikuttava muiden sektoreiden sääntely jatkuvasti lisääntynyt ja metsäasiat ovat siirtyneet EU-politiikan keskiöön (esim. komission ehdotus kestävän rahoituksen taksonomiasta (KOM (2018) 353 final)). Itsenäinen ja entistä vahvempi metsästrategia on siksi erittäin tarpeellinen vuoden 2020 jälkeiselle ajalle. Huhtikuussa 2019 hyväksytyihin neuvoston päätelmiin tukeutuen Suomi puheenjohtajamaana korostaa alla mainittuja seikkoja:

- Vahvan ja itsenäisen EU:n metsästrategian vuoden 2020 jälkeiselle ajalle tulee olla keskeisellä sijalla loppuvuonna 2020 aloittavan komission työohjelmassa.
- Strategian poliittisen statuksen tulee olla vahva.

- Strategia ei saa muuttaa toimivaltasuhteita komission ja jäsenmaiden välillä.
- Strategian tulee olla kokonaisvaltainen, ja sen tulee korostaa metsien monikäyttöä ja niiden tarjoamia erilaisia tuotteita ja palveluja sekä kattaa koko metsäsektorin arvoketju metsästä aina valmiisiin tuotteisiin asti. Strategian tulee edistää kasvua, sektorin kilpailukykyä ja puun monipuolista käyttöä edistäen uusiutuviin raaka-aineisiin pohjautuvan biotalouden ja kiertotalouden rakentamista.
- Strategian tulee parantaa metsäsektoriin vaikuttavien aloitteiden koordinaatiota komission sisällä sekä komission ja jäsenmaiden välillä. Metsäsektorin varhaisia vaikuttamismahdollisuuksia sektoriin vaikuttaviin aloitteisiin tulee parantaa. Pysyvän metsätaloustalouden, Metsäteollisuuden asiantuntijaryhmän ja sidosryhmien Metsätalous- ja korkkirahmiston rooleja tulee vahvistaa ja selkeyttää.
- Koska monet metsiin vaikuttavat EU-aloitteet saavat alkunsa maailmanlaajuisista haasteista, kuten komission tiedonanto EU:n toimien tehostamisesta maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi (KOM(2019) 352 final), tulee EU:n tavoitteet kansainvälisissä, metsiin vaikuttavissa politiikkaprosesseissa kytkeä EU:n metsästrategiaan ja päinvastoin.
- Strategian toimeenpano tulee varmistaa metsätoimintaohjelman tai vastaavan avulla.

## Pääasiallinen sisältö

### Puheenjohtajamaan tausta-asiakirja maatalous- ja kalastusneuvostoon 14.-15.10.2019 (12491/19)

Suomi on toimittanut jäsenmaille neuvostokäsittelyä varten tausta-asiakirjan, jossa todetaan neuvoston sekä muidenkin keskeisten toimijoiden jo linjanneen, että metsästrategia tulee uudistaa vuoden 2020 jälkeiselle ajalle. Lisäksi nostetaan esille kolme osa-aluetta, joihin keskittymisen Suomi näkee tärkeäksi, jotta saataisiin aikaiseksi entistä vaikuttavampi strategia.

1. **Politiikkajohdonmukaisuus.** Suomi näkee tärkeäksi aikaansaada metsiin vaikuttavia aloitteita koordinoivan mekanismin, jolla varmistetaan metsäasiantuntemuksen hyödyntäminen aloitteita valmisteltaessa ja siten parempi politiikkajohdonmukaisuus.
2. **Linkitys kansainväliseen toimintaympäristöön.** Kansainvälisellä tasolla Agenda 2030 ja kestävä kehityksen tavoitteet muodostavat luontevan toimintakehikon. YK:n metsästrategialla on kansainvälisessä toimintaympäristössä saman kaltainen rooli kuin EU:n metsästrategialla EU-tasolla; eli tavoitteena on varmistaa, että muidenkin kuin metsäsektorin aloitteet ovat järkeviä metsien kannalta. Siksi on luontevaa rakentaa tiivis linkitys EU:n metsästrategian ja kansainvälisen politiikkakehikon välille.
3. **Yhteisymmärrys toimista, joita kannattaa toteuttaa EU-tasolla.** Jäsenmailla ja komissiolla on nykyisen strategian osalta ollut hieman eriäviä käsityksiä metsästrategian roolista. Jäsenmaat ovat korostaneet koordinaation tarvetta EU-tasolla erilaisia metsäsektoriin vaikuttavia aloitteita valmisteltaessa, kun taas

komissio on ennemminkin korostanut koordinoitua toimeenpanoa kansallisella tasolla. Tästä olisi hyvä olla yhteinen käsitys.

Lopuksi asiakirjassa esitetään kysymys, johon ministereiden toivotaan 14.–15.10.2019 pidettävässä maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksessa vastaavan:

Nykyinen EU:n metsästrategia jatkuu vuoteen 2020 asti ja strategia vuoden 2020 jälkeiselle ajalle on harkinnassa. Miten EU:n metsästrategia voisi auttaa vastaamaan tuleviin haasteisiin tehokkaammin, tasapainoisemmin ja kokonaisvaltaisemmin?

#### **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

-

#### **Käsittely Euroopan parlamentissa**

-

#### **Kansallinen valmistelu**

Metsäjaoston (EU14) kirjallinen käsittely 3.–7.10.2019

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 9.10.2019

EU-ministerivaliokunta 11.10.2019

#### **Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta 11.10.2019

#### **Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

-

#### **Taloudelliset vaikutukset**

-

#### **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

#### **Asiakirjat**

12491/19 Tausta-asiakirja maatalous- ja kalastusneuvostoon 14.-15.10.2019

#### **Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

MMM/LVO/LUVE kansainvälisten asiain neuvos Teemu Seppä  
[teemu.seppa@mmm.fi](mailto:teemu.seppa@mmm.fi), 0408274004

#### **EUTORI-tunnus**

**Liitteet**

**Viite**



**Maa- ja metsätalousministeriö**

PERUSMUISTIO

MMM2019-00670

RO Torniainen Tatu(MMM), Heikkonen 09.10.2019  
Lotta(MMM)

Asia

**Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous ja sosiaalikomitealla ja alueiden neuvostolle: EU:n toimien tehostaminen maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi**

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.2019 - 15.10.2019

U/E/UTP-tunnus

E 30/2019 vp

### **Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Komissio on 23.7.2019 julkaissut tiedonannon maailman metsien suojelemisesta ja ennallistamisesta mukaan lukien metsäkadon torjunta. Tavoitteena Suomen puheenjohtajakauden aikana on neuvoston päätelmien laatiminen tiedonannossa kuvattujen toimenpiteiden vaikuttavan ja tehokkaan toimeenpanon turvaamiseksi.

Neuvoston päätelmät valmistellaan metsätaloustyöryhmässä, minkä lisäksi tiedonanto esitellään useassa asiakokonaisuuteen liittyvässä neuvoston asiantuntijaryhmässä. Komissio esitteli tiedonannon maatalouden erityiskomitealle (MEK) 16.9.2019. Asiasta keskusteltiin Coreperissa 2.10.2019. Tiedonanto käsiteltiin tiedotusasiakohtana ympäristöneuvostossa 4.10.2019.

Komissio esittelee tiedonannon maatalous- ja kalastusneuvostossa 14.-15.10.2019 ja asiasta käydään keskustelu puheenjohtajamaa Suomen laatiman tausta-asiakirjan pohjalta.

### **Suomen kanta**

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana, eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Suomen kannat asiaan on linjattu 9.9.2019 E-kirjeessä (E 30/2019 vp).

### **Pääasiallinen sisältö**

#### ***Puheenjohtajamaan tausta-asiakirja 12492/19***

Puheenjohtajamaa Suomi on laatinut tausta-asiakirjan (12492/19), jossa on tiivistetty komission tiedonannon tärkeimmät kohdat. Tausta-asiakirjassa on mm. nostettu esiin tiedonannon tavoitteet sekä tiedonannossa esitetyt viisi prioriteettia EU:n toimien tehostamiselle.

Puheenjohtajamaa Suomi on esittänyt ministereille seuraavan kysymyksen:

Ovatko esitetyt prioriteetit asianmukaisia ja riittäviä tiedonannon tavoitteiden saavuttamiseksi, ja mitkä ovat keskeiset toimet, jotka olisi asetettava prioriteeteiksi?

### *I Tausta Maailman metsien tila*

Metsät peittävät 30 prosenttia maapallon maapinta-alasta ja niissä elää 80 prosenttia maapallon lajeista. Metsät sitovat ilmakehästä hiilidioksidia. Metsät tarjoavat elinkeinon ja tuloja noin 25 prosentille maailman väestöstä. Niihin liittyy kulttuurisia, sosiaalisia ja hengellisiä arvoja ja ne edustavat suurta osaa maasta, jossa alkuperäiskansat ovat perinteisesti eläneet.

Maailman metsät ovat vakavassa vaarassa metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vuoksi: vuosina 1990–2016 hävitettiin 1,3 miljoonaa neliökilometriä (tai 130 miljoonaa hehtaaria) metsää, mikä vastaa 800 jalkapallokentällistä joka tunti. Suuntaus on käännettävä yhteistyöllä ja on suojeltava metsiä ja metsitettävä, jotta voidaan turvata ihmisten terveys ja hyvinvointi sekä saattaa yhteiskuntamme kestävä kehityksen tielle.

Metsäkato on biologisen monimuotoisuuden vähenemisen pääasiallinen syy. Maankäytöstä ja maankäytön muuttumisesta, joka johtuu pääasiassa metsäkadosta, aiheutuvat päästöt ovat toiseksi suurin ilmastomuutoksen aiheuttaja fossiilisten polttoaineiden käytön jälkeen. Niiden osuus on lähes 12 prosenttia kaikista kasvihuonekaasupäästöistä. Metsäkadolla voi olla myös dramaattinen vaikutus metsien ekosysteemeistä voimakkaasti riippuvaisten ihmisten, kuten alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen toimeentuloon.

EU:ssa metsäpinta-ala on kasvanut viime vuosikymmenten aikana, mutta metsäkato jatkuu huolestuttavalla vauhdilla muualla maailmassa, erityisesti trooppisilla alueilla. Metsien suojelua ja kestävä käyttöä ei voida varmistaa nykyisillä politiikoilla. Siksi on ennen kaikkea tehostettava toimia, joilla suojellaan olemassa olevia metsiä, hoidetaan metsiä kestäväällä tavalla ja luodaan aktiivisesti uutta metsää. Aarniometsiin<sup>1</sup> on kiinnitettävä erityistä huomiota. Metsittämisellä ja heikkokuntoisten metsien ennallistamisella voidaan vähentää luonnonmetsiin kohdistuvaa painetta, ja ne voivat olla tehokkaita lisäkeinoja ilmastomuutoksen vastaisessa taistelussa.

EU:n lisätoimet metsien suojelemiseksi olisivat yhdenmukaisia kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten kanssa, joissa tunnustetaan kunnianhimoisten toimien tarpeellisuus metsäkatosuuntauksen kääntämiseksi. Pariisin ilmastosopimuksella, YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen nojalla laaditulla maailmanlaajuisella luonnon monimuotoisuutta koskevalla strategisella suunnitelmalla vuosiksi 2011–2020 sekä biologista monimuotoisuutta koskevilla Aichin tavoitteilla edistetään kestäväan metsien hoitoon ja käyttöön, suojeluun ja ennallistamiseen tähtääviä toimia. Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen hillitseminen on eräs YK:n metsästrategian painopisteistä. Kestäväan metsänhoitoon tähtäävien toimien vahvistaminen on keskeinen tavoite myös YK:n kestäväan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:ssa, sillä metsillä on monikäyttöinen ja -toimintoinen rooli, joka tukee useimpien YK:n kestäväan kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

### *Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen aiheuttajat*

Metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä aiheuttavat monet tekijät. Maailman kasvavan väestön lisääntyvä ruoan, rehun, bioenergian, puun ja muiden hyödykkeiden tarve yhdistettynä maatalouden matalaan tuottavuuteen ja resurssitehokkuuteen aiheuttavat yhä enemmän maankäyttöön liittyviä

<sup>1</sup> Aarniometsä on metsä, jota ei ole koskaan hakattu ja joka on kehittynyt luonnollisten häiriötekijöiden ja prosessien myötä, sen iästä riippumatta- <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>

paineita ja vaarantavat maailman metsien suojelun. Noin 80 prosenttia maapallon metsäkadosta johtuu maatalouteen käytettävien maa-alueiden laajenemisesta. Myös kaupungistuminen, infrastruktuurin kehittyminen ja kaivostoiminta aiheuttavat metsäkatoa.

Metsäkatoa aiheuttavat myös järkevien toimintalinjojen (kuten yhdenmetyt maankäytön suunnittelun ja selkeiden maanomistus- ja maankäyttöoikeuksien) puute, heikko hallinto ja lainsäädännön täytäntöönpanon puutteellisuus, laiton toiminta sekä kestäväan metsänhoitoon kohdistuvien investointien puute. Metsät kärsivät myös silloin, kun ravinto- ja rehukasvien tuotantoon käytetty laidun tai maatalousmaa muutetaan biomassasta saatavien polttoaineiden tuotantoon (epäsuora maankäytön muutos).

Metsien tilan heikkenemistä on vaikea mitata. Sen suoriin aiheuttajiin kuuluvat kestämatön metsävarojen hyödyntäminen, esimerkiksi kotitalouksien energianlähteenä sekä luonnonilmiöt, kuten tulipalot ja tuholaiset. Tarvitaan toimia, sillä puupolttoaineen kysyntä jatkaa kasvuaan, ja vuonna 2030 arviolta 2,8 miljardia ihmistä on riippuvaisia puusta polttoaineena, kun nyt luku on kaksi miljardia.

EU:n kulutus on noin kymmenen prosenttia koko maailman osuudesta tarkasteltaessa kokonaisloppukulutuksen aiheuttamaa metsäkatoa. Useimmat metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä aiheuttavat hyödykkeet kulutetaan paikallisella tai alueellisella tasolla. EU:hun kuitenkin tuodaan useita tällaisia tuotteita, kuten palmuöljyä, lihaa, soijaa, kaakaota, maissia, puuta ja kumia, myös jalostettuina tuotteina tai palveluina.

#### *Haasteista mahdollisuuksiin: EU globaalina tiennäyttäjänä*

Yhtä kaikille sopivaa ratkaisua ei ole. Metsäkadon torjunta ja kestävan metsätalouden saavuttaminen ovat monimutkaisia haasteita.<sup>2</sup> Kullekin maalle ja alueelle on löydettävä omat ratkaisunsa siten, että yleisenä tavoitteena on yhtäältä suojella olemassa olevia metsiä, erityisesti aarniometsiä, ja toisaalta lisätä merkittävästi kestävää, biologisesti monimuotoista metsäpinta-alaa maapallolla.

EU ei voi yksinään kääntää metsäkatosuuntausta, vaan sen on oltava osa maailmanlaajuisia liittoumia. EU on jo solminut muiden maiden kanssa kumppanuussuhteita, joiden tarkoituksena on vähentää metsiin kohdistuvaa painetta ja torjua metsäkatoa.

Euroopan komissio antoi vuonna 2008 metsäkatoa koskevan tiedonannon, jossa se asetti EU:lle tavoitteeksi, että maapallon metsäkato pysäytetään viimeistään vuoteen 2030 mennessä ja trooppisten metsien bruttokato rajoitetaan puoleen nykyisestä vuoteen 2020 mennessä.

EU:n laaja-alaisissa vapaakauppasopimuksissa on kauppaa ja kestävää kehitystä koskevat luvut, joissa on ympäristönsuojelua, ilmastomuutosta, biologista monimuotoisuutta ja metsiä koskevat sitovat määräykset.

Euroopan komission pitkän aikavälin visiossa ilmastoneutraalista taloudesta vuoteen 2050 mennessä ("Puhdas maapallo kaikille") todetaan, että metsien, maaperän, maatalousmaan ja rannikkokosteikkojen muodostaman luontaisen nielun kasvattaminen on ratkaisevan tärkeää ilmastomuutoksen torjunnan kannalta. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetussa EU:n direktiivissä esitetään sitovat kestävyyskriteerit, joilla on tarkoitus välttää EU:ssa käytettyjen biopolttoaineiden aiheuttamat suorat vaikutukset maankäyttöön.

Kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen tavoitteena on poistaa köyhyys, erityisesti vihreään talouteen siirtymistä tukevien toimivien ekosysteemien kautta. Konsensuksella edistetään kestäviä maatalouden arvoketjuja metsäkadon pysäyttämiseksi ja ehkäisemiseksi ja sen suunnan

<sup>2</sup> Kestävällä metsätaloudella tarkoitetaan metsien kestävää hoitoa ja käyttöä, mukaan lukien suojelu.

kääntämiseksi.

EU lisää myös kuluttajien tietoisuutta siitä, että maankäyttöön kohdistuvaa kulutusjalanjälkeä on pienennettävä, ja kannustaa ihmisiä kuluttamaan tuotteita toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa suoraan tai epäsuorasti.

Näistä toimista huolimatta EU:n tavoitetta vähentää trooppisten metsien bruttokatoa 50 prosenttia vuoteen 2020 mennessä ei todennäköisesti saavuteta. Siksi EU:n on vahvistettava toimiaan ja omaksuttava vieläkin vahvempi johtajan rooli maailman metsien suojelussa ja ennallistamisessa.

Metsät ja niiden tarjoamat ekosysteemipalvelut voivat vähentää alueellisten konfliktien riskiä ja maahanmuuttovirtoja sekä lisätä maataloustoiminnan tuottavuutta ja paikallisten yhteisöjen hyvinvointia.

Heikkokuntoisten metsien ennallistaminen ja uusien metsien istuttaminen on todettu tehokkaiksi metsäkadon pysäyttämiseen tähtääviä toimia täydentäviksi toimenpiteiksi. Uudelleenmetsitetyt alueet voivat tuottaa monia hyötyjä, jos nämä toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan asianmukaisesti ja biologista monimuotoisuutta tukevia ekologisia periaatteita noudattaen. Ne voivat toimia aarniometsien puskurivyöhykkeinä, suojata maaperää, kerätä puhdasta vettä ja turvata geneettisen monimuotoisuuden sekä edistää merkittävästi ilmastonmuutoksen hillitsemistä. Osa hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin yksilöimistä kehityspoluista, joilla maapallon lämpeneminen pyritään rajoittamaan 1,5 asteeseen, edellyttäisivät metsien lisäämistä jopa noin miljardilla hehtaarilla vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoteen 2010.

Metsien suojelun ja metsäpinta-alan kestävänsä lisäämisen kautta voidaan tarjota ihmisille toimeentulo, lisätä paikallisten yhteisöjen tuloja ja mahdollistaa kestävänsä biotalouden kehitys. Metsät edustavat lupaavaa vihreän talouden alaa, joka voi luoda miljoonia kestäviä ja ihmisarvoisia työpaikkoja ympäri maailman.

EU jatkaa tietojensa ja kokemustensa kehittämistä ja jakamista sekä varmistaa, että kestävänsä metsänhoidossa ja metsittämis- ja uudelleenmetsittämishankkeissa otetaan huomioon paikalliset ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja taloudelliset olosuhteet.

## ***II. Tavoitteet ja soveltamisala***

*Tiedonannon tavoitteena on ehdottaa tapoja tehostaa EU:n toimia, joilla suojellaan maailman metsiä, erityisesti aarniometsiä, ja ennallistaa metsiä kestävänsä ja vastuullisella tavalla. Yleinen tavoite on suojella ja lisätä maailman metsäpinta-alaa, jotta voimme parantaa ihmisten terveyttä ja toimeentuloa ja turvata terveen planeetan lapsillemme ja lapsenlapsillemme.*

EU:n toimien tehostaminen vastaa voimassa olevia EU:n kansainvälisiä sitoumuksia ja EU:n tavoitetta pysäyttää maailmanlaajuinen metsäkato vuoteen 2030 mennessä. Tiedonannolla vastataan Euroopan parlamentin ja neuvoston sekä yksityisen ja julkisen sektorin sidosryhmien kehotuksiin.

Tiedonannossa ehdotetaan uusia toimia ja tavoitteita, jotka perustuvat vuonna 2013 laadittuun EU:n metsästrategiaan, luonnon monimuotoisuutta koskevaan EU:n strategiaan vuoteen 2020, seitsemänteen ympäristöä koskevaan toimintaohjelmaan sekä Euroopan komission pitkän aikavälin visioon ilmastoneutraalista taloudesta vuoteen 2050 mennessä ("Puhdas maapallo kaikille").

Komission pohdinta-asiakirjassa "Kohti kestävänsä Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä" korostetaan, että ruoka- ja rehutuotteiden kulutus EU:ssa on yksi ympäristövaikutusten pääasiallisista aiheuttajista, ja vauhdittaa metsäkatoa EU:n ulkopuolella. Siksi ihmisiä olisi EU:ssa kannustettava sekä sääntelyyn liittyvillä että muilla soveltuvilla toimenpiteillä kuluttamaan tuotteita toimitusketjuista, jotka eivät

aiheuta metsäkatoa.

Metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen pysäyttäminen yhdistettynä kestäviin ennallistamis-, metsittämis- ja uudelleenmetsittämistoimiin tarjoavat mahdollisuuksia taloudelliseen kehitykseen. Tämä edellyttää, että maatalouden ja metsäalan tuotteiden kestävää tuotantoa ja kulutusta painotetaan erityisesti. Toiminta niin kansainvälisellä, kansallisella, alueellisella kuin paikallisellakin tasolla sekä merkittävät investoinnit ovat välttämättömiä.

Tiedonannossa ehdotetaan kumppanuuteen perustuvaa toimintamallia, eli tiivistä yhteistyötä tuottaja- ja kuluttajamaiden sekä yritysten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa. Tällaiset kumppanuudet voivat helpottaa toimia, joilla edistetään maanhallintaa, kestävää metsätaloutta ja uudelleenmetsitystä, avoimia toimitusketjuja, tehokasta seuranta, kestävä rahoitusta ja monenvälistä yhteistyötä. Tiedonannossa esitetyt toimet voivat olla hyödyllisiä myös joillekin muille luonnon ekosysteemeille, sillä niiden häviäminen johtuu paljolti samoista tekijöistä, jotka aiheuttavat metsäkatoa.

Komissio on tiedonantoa laatiessaan kuullut laajalti eri sidosryhmiä sekä toteuttanut selvityksiä, jotka eivät kuitenkaan suoraan kohdistu metsäkatoon. EU:n FLEGT-toimintasuunnitelmalla torjutaan laittomia hakkuja ja vahvistetaan metsähallintoa. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi annetussa EU:n direktiivissä määritetään kestävyyskriteerit, jotka nestemäisten biopolttoaineiden raaka-aineiden sekä tiettyjen biokaasun ja kiinteiden biomassapolttoaineiden tuotantoon käytettyjen biomassalähteiden on täytettävä, jotta niille voitaisiin antaa taloudellista ja sääntelyyn liittyvää tukea.

Koska nykyisen komission toimikausi päättyy pian, tiedonannossa ei lyödä lukkoon lopullista suunnitelmaa seuraavaa komissiota varten. Nykyiset haasteet ovat kuitenkin niin kiireellisiä, että on tehtävä ongelmien huolellinen analyysi, keskusteltava niiden ratkaisemisesta, yksilöitävä ehdotukset, jotka voitaisiin esittää välittömästi, ja laadittava sääntelyyn ja rahoitukseen liittyvät toimenpiteet, joista seuraava komissio saa päättää.

### ***III. Viisi päätavoitetta metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vastaisten EU:n toimien tehostamiseksi***

**Päätavoite 1: Pienennetään maankäyttöön kohdistuvaa EU:n kulutusjalanjälkeä ja kannustetaan ihmisiä EU:ssa kuluttamaan tuotteita toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa**

Komissio on pyrkinyt lisäämään metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvää poliittista tietoisuutta. Niin vapaaehtoisia kuin pakollisiakin toimia on otettu käyttöön esimerkiksi ympäristömerkintöjen, kestävyttä koskevan raportoinnin, ihmisoikeuksien, asianmukaisen huolellisuuden, kestävien sijoitusten ja rahoituksen, julkisten hankintojen sekä yritysten sosiaalisen vastuun ja vastuullisen liiketoiminnan osalta. Näillä toimilla on ollut jonkin verran vaikutusta, mutta vain harvoissa niistä on painotettu erityisesti metsäkatoa, metsien tilan heikkenemistä ja uudelleenmetsittämistä. Vaikka yksityisen sektorin vapaaehtoiset metsäkadon vähentämistä koskevat sitoumukset ovat lisääntyneet selvästi viime vuosina, näiden toimien täytäntöönpanoa ja avoimuutta voisi myös edelleen parantaa.

EU on myös alkanut käsitellä lisääntyneestä biopolttoaineiden käytöstä johtuvaa metsäkatoriskiä. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi annetussa EU:n direktiivissä (EU) 2018/2001 esitetään sitovat kestävyyskriteerit. Lisäksi siinä asetetaan säännöt metsäkatoriskin minimoimiseksi ja rajoitukset ravinto- ja rehukasveista valmistettujen biopolttoaineiden käytölle. Komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/807 huomioidaan myös ne epäsuoran maankäytön muutoksen riskiä aiheuttavat raaka-aineet, joiden tuotantoalue on laajentunut merkittävästi paljon hiiltä sitovalle maalle. Mahdollisuutta ottaa tällaisista raaka-aineista valmistetut biopolttoaineet huomioon

laskettaessa kansallista uusiutuvan energian kokonaisosuutta rajoitetaan vuosina 2021–2023, ja se poistetaan viimeistään vuoteen 2030 mennessä.

Jotta ihmisiä voidaan kannustaa EU:ssa kuluttamaan tuotteita toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa, tällaisten tuotteiden tunnistamisesta, tarjoamisesta ja ostamisesta on tehtävä helpompaa toimittajille, valmistajille, vähittäismyyjille, kuluttajille ja viranomaisille. Puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta annettu asetus (EU) N:o 995/2010 (EU:n puutavara-asetus) ja asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, jonka ansiosta kuluttajille annetaan tiedot tuotteiden sisältämisestä eri kasviöljyistä, ovat hyviä esimerkkejä EU:n toimintalinjoista. Muita välineitä ovat esimerkiksi EU-ympäristömerkki, ympäristöä säästävät julkiset hankinnat ja muut kiertotaloutta koskevat aloitteet. Nämä aloitteet voisivat kuitenkin painottua enemmän metsittämisen edistämiseen ja metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjuntaan.

Myös sertifiointi- ja varmistusjärjestelmillä voidaan tukea kestäviä toimitusketjuja. Vuonna 2018 tehdyssä tutkimuksessa arvioitiin palmuöljyn kestävyysstandardeja ja esitettiin olemassa olevien aloitteiden vaikutukset palmuöljyn kestävään tuotantoon ja kulutukseen. Standardeja ja varmistusjärjestelmiä olisi vahvistettava muun muassa niiden hyötyjä ja puutteita koskevilla tutkimuksilla ja laatimalla ohjeita.

Kuluttajille ja tuottajille olisi myös annettava enemmän tietoa hyödykkeiden kuluttamisen ja metsäkadon välisestä yhteydestä. Ihmisiä olisi rohkaistava sekä sääntelyyn liittyvillä että muilla kannustimilla omaksumaan tasapainoisempi, terveellisempi ja ravinteikkaampi ruokavalio ja vähentämään elintarvikejätettä. Keskeisinä toimina komissio aikoo

- **perustaa foorumin useiden sidosryhmien ja jäsenvaltioiden väliselle metsäkatoa, metsien tilan heikkenemistä ja maailman metsäpinta-alan kestäväää lisäämistä koskevalle vuoropuhelulle.** Kyseessä on tiedonvaihtofoorumi, jossa sidosryhmien kanssa ja niiden kesken voidaan luoda yhteyksiä, edistää metsäkadon merkittävään vähentämiseen tähtääviä sitoumuksia ja tiedottaa niistä sekä jakaa kokemuksia ja tietoa;
- **kannustaa standardien ja varmistusjärjestelmien, joiden avulla voidaan tunnistaa ja tukea metsäkatoa aiheuttamattomia hyödykkeitä, vahvistamiseen** muun muassa niiden hyötyjä ja puutteita koskevilla tutkimuksilla ja laatimalla ohjeita. Tähän kuuluvat tiettyihin kriteereihin, joilla osoitetaan eri standardien ja järjestelmien luotettavuus ja vakaus, perustuvat arviot;
- **arvioida kysyntäpuolella toteutettavia täydentäviä sääntelyyn liittyviä ja muita toimenpiteitä,** jotta voidaan taata tasapuoliset toimintaedellytykset ja yhteisymmärrys toimitusketjuista, jotka eivät aiheuta metsäkatoa, lisätä toimitusketjujen avoimuutta ja minimoida riski, että EU:hun tuotavat hyödykkeet aiheuttaisivat metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä.

Lisäksi komissio aikoo tehostaa eräiden tiedonannossa sekä liitteessä I mainittujen käynnissä olevien toimien toimeenpanoa, kuten toteuttaa asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa analyyseja, edistää metsien kannalta tärkeiden näkökohtien sisällyttämistä yritysten käytäntöihin, sisällyttää metsäkatoa koskevia näkökohtia EU-ympäristömerkkiin sekä tukea aktiivisesti tieto- ja oppimateriaalien laatimista ja levitystä.

**Päätavoite 2: Tehdään yhteistyötä tuottajamaiden kanssa, jotta voidaan vähentää metsiin kohdistuvia paineita ja varmistaa, ettei EU:n kehitysyhteistyöstä aiheudu metsäkatoa**

Komissio aikoo tehdä yhteistyötä tuottajamaiden kanssa metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjumiseksi EU:n kehitysyhteistyötä koskevien periaatteiden mukaisesti. EU on investoinut vuodesta 2014 lähtien keskimäärin 1,2 miljardia euroa vuodessa maatalousohjelmien tukemiseen kumppanimaissa, jotka kohtaavat haasteita tällä alalla. Investoinneissa on keskitytty

ilmastonmuutokseen sopeutuvan maatalouden tukemiseen, kestävän tehostamiseen ja monipuolistamiseen, agroekologiaan ja peltometsäviljelyyn. Komissio pyrkii edistämään kestäviä ja avoimia maatalouden arvoketjuja mukaan lukien kahvi, kaakao, palmuöljy ja karja.

Komissio on myös alkanut painottaa enemmän kestäväää metsätaloutta, metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen ehkäisyä, pysäyttämisen ja suunnan kääntämisen välineenä. Kestävässä metsätaloudessa sovitetaan yhteen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät tavoitteet, jotta voidaan i) varmistaa metsien tuotantoarvon säilyminen, ii) parantaa niiden sopeutuvuutta ilmastonmuutokseen ja iii) pitää yllä niiden tuottamia ekosysteemipalveluja, joita ovat esimerkiksi biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja hiilidioksidin sitominen. Kestävällä metsätaloudella myös edistetään innovatiivista biotaloutta ja metsäalan suuren sosioekonomisen potentiaalin hyödyntämistä. Metsäalalle tehdyt investoinnit synnyttävät yli kaksi kertaa investoidun summan verran tuloja muille talouden aloille. Sataa metsäalalle luotua työpaikkaa kohden muille aloille syntyy lisäksi 153 työpaikkaa.

Monimuotoisten puupohjaisten tuotteiden kestävän kulutuksen ja tuotannon edistäminen on biotalouden keskeinen osatekijä. EU on investoinut vuodesta 2010 lähtien yli 20 miljoonaa euroa metsäteollisuuden pilottihankkeisiin vihreään talouteen siirtymisen (Switch to Green) ohjelmiansa kautta.

Biologinen monimuotoisuus tukee metsien ja metsien ekosysteemipalvelujen tuotantoarvoa tarjoten pohjan myös liiketoiminnalle, ja siksi sillä on olennaisen tärkeä rooli metsien tilan heikkenemisen torjumisessa. EU tukee suojeltujen alueiden perustamista ja hallinnointia, ja vuonna 2018 tuki koski yhteensä 14,7 miljoonaa hehtaaria trooppista sademetsää. EU on myös edistänyt innovatiivisia ja tehokkaita välineitä metsien suojelemiseksi, kuten yhteisön, erityisesti alkuperäiskansojen, omaa suojelutoimintaa sekä maisemaan perustuvaa lähestymistapaa.

Laiton toiminta aiheuttaa metsäkatoa. Siksi on tärkeää puuttua sen aiheuttajiin, kuten heikkoon hallintoon. Tämä on olennainen osa EU:n FLEGT-toimintasuunnitelmaa, jolla on vuodesta 2003 lähtien parannettu avoimuutta, vastuuvollisuutta, lainsäädännön uudistuksia, osallisuutta ja osallistavia lähestymistapoja tukea saavissa maissa. Maan ja metsän vastuullisen hallinnan edistäminen on edelleen erityisen tärkeä painopiste EU:n kansainvälistä yhteistyötä ja kehitysyhteistyötä koskevassa politiikassa. EU antaa myös suoraa tukea ihmisoikeuksien ja maa-alueiden puolustajille. EU:n toimintasuunnitelmassa luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi paikallisten viranomaisten ja yhteisöjen osallistuminen parantaa metsärikosten torjuntatoimien tehokkuutta ja vaikutuksia.

EU:n toimilla on tuettu tuottajamaissa sellaisten politiikkojen muodostamista ja täytäntöönpanoa, jotka ovat jo johtaneet metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vähenemiseen. Komissio aikoo vahvistaa nykyisiä toimia ja laatia täydentäviä toimenpiteitä, joihin kuuluvat seuraavat keskeiset toimet

- ☐ **varmistaa, että metsäkato sisällytetään poliittiseen vuoropuheluun maatasolla, ja auttaa kumppanimaita laatimaan ja panemaan täytäntöön kansalliset metsiä ja kestäväää metsätaloutta koskevat kehykset.** Kansallisissa kehyksissä otetaan huomioon sekä kotimaiset tarpeet että maailmanlaajuiset sitoumukset, kuten kumppanimaiden auttaminen niiden Pariisin sopimuksen kansallisesti määriteltyjen panosten täytäntöönpanossa ja/tai metsähallintoon liittyvien toimenpiteiden sisällyttäminen kansalliseen rahoitukseen;
- ☐ **varmistaa, että EU:n tuki kumppanimaiden maatalous-, infrastruktuuri-, kaivos-, kaupunki-, esikaupunki- ja maaseutupolitiikalle ei aiheuta metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä.** Jos EU:n tuella kuitenkin on kyseisiä vaikutuksia perustelluista syistä, siihen olisi sisällytettävä kompensointitoimenpiteitä;
- ☐ **auttaa kumppanimaita toteuttamaan kestäviä metsäalan arvoketjuja ja edistämään kestäviä biotalouksia,** joiden innoittajana on komission tiedonanto ”Uudesta Afrikan ja EU:n kestävien

*investointien ja työpaikkojen allianssista: investointeja ja työpaikkoja koskeva yhteistyö uudelle tasolle”;*

- **kehittää ja toteuttaa kannustinmekanismeja pienviljelijöille** kestävän metsä- ja maatalouden avulla tuotettujen **ekosysteemipalvelujen ja tuotteiden ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi.**

Lisäksi komissio aikoo tehostaa eräiden tiedonannossa sekä liitteessä I mainittujen käynnissä olevien toimien toimeenpanoa, kuten lisätä toimia alkuperäiskansojen ja paikallisten yhteisöjen oikeuksien tukemiseksi, vahvistaa politiikka- ja sääntelykehystä, edistää ennallistamis- ja metsittämishankkeita jotka tukevat paikallisväestöä, tukea metsien suojelua sekä lisätä puupolttoaineiden kestävää tuotantoa ja käyttöä.

### **Päätavoite 3: Vahvistetaan kansainvälistä yhteistyötä metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen pysäyttämiseksi ja kannustetaan metsien ennallistamiseen**

EU:n omilla toimilla on vain rajallinen vaikutus metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vähentämiseen ja metsäpinta-alan lisäämiseen maailmanlaajuisesti. Siksi on tärkeää vahvistaa yhteistyötä, kannustaa yhdenmukaiseen toimintaan ja välttää suuntautumasta tuotteiden maailmankaupassa alueille, joiden toimitusketjut saattavat aiheuttaa metsäkatoa.

EU tukee jo aktiivisesti sellaisten toimintalinjojen ja standardien suunnittelua, joissa otetaan huomioon metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä aiheuttavat tekijät. EU edistää maailmanlaajuisesti luonnonresurssien kestävää käyttöä, maaseudun kehittämistä, elintarvikkeiden turvallisuutta, kestävää metsätaloutta, uudelleenmetsitystä ja heikkokuntoisten metsäalueiden ennallistamista keskeisillä kansainvälisillä foorumeilla. EU toimii myös alakohtaisten hallitustenvälisten järjestöjen kautta ja eri maiden ja tärkeiden sidosryhmien välillä. Lisäksi se on käynnistänyt aloitteita, kuten Afrikan maaseutua käsittelevän erityistyöryhmän, jossa se jakaa kokemuksia ja tietoa sekä selvittää mahdollisuuksia kehittää työllisyyttä ja tuloa tuottavaa toimintaa. Nämä toimet johtavat luonnonresurssien tehokkaampaa käyttöä koskeviin aloitteisiin, joissa on tarkoituksena tuottaa enemmän vähemmillä resursseilla.

EU edistää kasvua ja sosioekonomista kehitystä sekä kestävyyttä monilla alueilla maailmassa. Komissio pyrkii varmistamaan, että kaikissa EU:n uusissa laaja-alaisissa kauppasopimuksissa on kestävää metsätaloutta sekä vastuullista liiketoimintaa koskevat määräykset ja Pariisin sopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa koskevat sitoumukset. Joissakin EU:n nykyisistä kauppasopimuksista on jo erityiset määräykset, joilla edistetään sellaisten metsätuotteiden kauppaa, jotka eivät aiheuta metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä, ja kannustetaan metsien suojeluun ja kestävään metsätalouteen. Keskeisinä toimina komissio aikoo

- **vahvistaa metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen pysäyttämiseen sekä metsien ennallistamiseen** **tähtääviä politiikkoja ja toimia koskevaa yhteistyötä keskeisillä kansainvälisillä foorumeilla;**
- **edistää sellaisia kauppasopimuksia, joissa on metsien suojelua ja kestävää metsätaloutta koskevia määräyksiä, ja kannustaa edelleen sellaisten maatalous- ja metsätuotteiden kauppaan, jotka eivät aiheuta metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä.** Komissio aikoo myös selvittää mahdollisuuksia tarjota kauppakumppaneille kannustimia metsäkadon torjuntaan. Komissio sitoutuu tehostamaan kauppaa harjoittavien maiden kanssa EU:n kauppasopimusten asiaankuuluvien määräysten täytäntöönpanoa ja sen valvontaa ja aikoo hyödyntää näitä kokemuksia.

Lisäksi komissio aikoo tehostaa eräiden tiedonannossa sekä liitteessä I mainittujen käynnissä olevien toimien toimeenpanoa, kuten arvioida kauppasopimusten vaikutuksia suhteessa tiedonannon tavoitteisiin, parantaa toimitusketjujen kestävyyttä sekä tehostaa tiedonvaihtoa tärkeiden kuluttaja- ja tuottajamaiden kanssa.



#### **Päätavoite 4: Rahoituksen suuntaaminen kestävämpien maankäyttötapojen tukemiseen**

Metsäkadon aiheuttajien torjuntaan, kestävä metsittämisen ja uudelleenmetsittämisen edistämiseen sekä maailman metsäpinta-alan aktiiviseen lisäämiseen ja kestävämmät käytännöt mahdollistavan ympäristön luomiseen tarvitaan huomattavia investointeja. Rahoitusmarkkinoiden rooli kestävämmän tulevaisuuden varmistamisessa ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden ja Pariisin sopimuksen täytäntöönpanossa tunnustetaan kansainvälisesti lisääntyvässä määrin. On ensiarvoisen tärkeää, että merkittävät yksityiset rahoitusvirrat suunnataan maatalousalalle metsäkatoa aiheuttamattomiin toimiin niin entisissä vähiten kehittyneissä maissa sekä niissä, jotka täyttävät virallisen kehitysavun saamista koskevat ehdot. Samalla on olennaisen tärkeää poistaa vaikutuksiltaan haitalliset taloudelliset kannustimet ja tuet.

Komissio on varannut yli 500 miljoonaa euroa metsien tukemiseen kumppanimaissa vuosina 2014–2020. Tämän suuruusluokan investointi ei riitä tiedonannossa määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseen. YK:n metsäfoorumin sihteeristön mukaan pelkästään kestävä metsätalouteen tarvitaan rahoitusta vuosittain 60–140 miljardin euron arvosta koko maailmassa. Keskeisenä haasteena on uuden julkisen rahoituksen hankkimisen lisäksi metsiin liittyvien investointien suuntaaminen siten, että ne vastaavat ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtäävää kehitystä (Pariisin sopimuksen 2 artikla).

EU:n ulkoinen investointiohjelma ja rahoitusta yhdistävät alueelliset järjestelyt ovat tässä yhteydessä tehokkaita välineitä yksityisen rahoituksen saamiseksi esimerkiksi energia-, maatalous- ja infrastruktuurialalla. Kyseiset innovatiiviset rahoitusmekanismit voivat houkutella yksityistä sektoria aloilla, kuten kestävä metsätalous, uudelleenmetsittäminen ja peltometsäviljely. Mutta ne eivät sovi yhtä hyvin investointien tukemiseen metsien, hiilinielujen ja biologisen monimuotoisuuden suojeluun. Siksi julkinen rahoitus on edelleen välttämätöntä, jotta voidaan tukea metsien eri hyötyjen välistä tasapainoa (tuotanto, suojelu, ilmasto, toimeentulo, rauha ja terveys). Komissio on myös sitoutunut varmistamaan, että InvestEU-ohjelman kestävä infrastruktuuria koskevan ikkunan hankkeet rahoituskaudella 2021–2027 edistävät kestävyttä.

Joitakin tärkeitä toimia on jo toteutettu. Näihin kuuluvat kestävä kasvun rahoitusta koskeva EU:n toimintasuunnitelma sekä poliittisesti sovitut asetukset, jotka koskevat vähähiilisyyden vertailuarvoja ja kestävyteen liittyvien tietojen antamista. Niihin sisältyy myös ehdotus sellaisen EU:n luokitusjärjestelmän luomisesta, jonka pohjalta määritetään, minkä taloudellisten toimintojen katsotaan olevan sellaisia, että ne vähentävät huomattavasti kasvihuonekaasupäästöjä eivätkä aiheuta merkittävää haittaa ympäristötavoitteille investointitarkoitusten vuoksi.

Sijoittajia olisi kannustettava ohjaamaan yrityksiä kohti sellaisia käytäntöjä tai toimitusketjuja, jotka eivät aiheuta metsäkatoa. Avoimuuden lisääminen koko sijoitusketjussa voi helpottaa tällaisia muutoksia. Suurten EU:ssa toimivien yritysten on jo annettava tiedot esimerkiksi ympäristöasioiden, ihmisoikeuksien ja sosiaalisten seikkojen osalta muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin mukaisesti. Komissio edistää parhaita käytäntöjä ja selvittää mahdollisuutta vahvistaa ympäristöasioiden hallintaa koskevassa tilinpidossa yleisesti hyväksyttyjä periaatteita, jotka lisäävät yhtiöiden ja rahoituslaitosten mahdollisuuksia tunnistaa ja vähentää ympäristövaikutuksia ja -riippuvuuksia, joihin lukeutuvat metsäkato ja maaperän huonontuminen. Keskeisinä toimina komissio aikoo

- arvioida yhdessä EU:n jäsenvaltioiden kanssa mahdollisia **kestäviä mekanismeja, joilla voidaan houkutella vihreää rahoitusta** metsille, ja tapoja hankkia enemmän **rahoitusta** – muun muassa rahoituksen yhdistämismekanismien avulla sekä hyödyntäen EU:n ulkoisesta investointiohjelmasta saatuja kokemuksia. Tavoitteena on auttaa tuottajamaita säilyttämään nykyinen metsäpinta-ala ja

uudistamaan metsiä sekä luomaan positiivisia kannustimia investoinneille kestäväan metsätalouteen ja kestäviin metsäalan arvoketjuihin. Tarkoitus on myös tukea tiettyjä kumppanimaita sellaisten politiikkojen ja välineiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa, joilla voidaan kannustaa parempaan maan- ja metsänhallintaan (esim. veropolitiikka, vihreä tilinpito, vihreät joukkovelkakirjat, ekosysteemipalvelujärjestelmissä suoritettavat maksut);

- **harkita yritysten toiminnan vaikutuksista ympäristöön, myös metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen, koskevan raportointivelvollisuuden parantamista** muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamista koskevan direktiivin mahdollisissa tarkistuksissa, jotka tehtäisiin yritysraportointia koskevan toimivuustarkastuksen pohjalta.

Lisäksi komissio aikoo tehostaa eräiden tiedonannossa sekä liitteessä I mainittujen käynnissä olevien toimien toimeenpanoa, kuten sisällyttää metsäkatoon liittyvät näkökohdat hankkeiden arviointiin, harkita ohjeistusta metsien arvoa ja rahoituksen riskejä mittaavien menetelmien parantamiseksi sekä ottaa metsäkatot huomioon kestäväan rahoituksen toimintasuunnitelman toimeenpanossa.

**Päätavoite 5: Tuetaan metsiin ja hyödykkeiden toimitusketjuihin liittyvien tietojen saatavuutta, laatua ja käyttömahdollisuuksia. Tuetaan tutkimusta ja innovointia.**

Tehokkaaseen metsäpolitiikkaan tarvitaan luotettavia tietoja metsävaroista ja niiden tilasta, hallinnasta ja käytöstä sekä maankäytön muutoksista. EU tukee tutkimusta ja valmiuksien kehittämistä tällä alalla maailmanlaajuisella, alueellisella ja kansallisella tasolla. Se tukee myös metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen seurantaan eri lähteistä saamiensa maanhavainnointitietojen avulla.

EU:n maanseuranta- ja valvontaohjelma Copernicus tarjoaa kaikille avoimen mahdollisuuden käyttää Sentinel-satelliittien tietoja ja Copernicus-palvelujen tietotuotteita ilman rajoituksia ja maksutta vähentäen seurantakustannuksia. Copernicus on keskeinen maailmanlaajuisen ja kansallisten metsien seurantajärjestelmien vahvistamisen väline. Komissio panee myös parhaillaan täytäntöön EU:n biotalousstrategiaa, jonka osana perustetaan biotalouden tietokeskus ja EU:n biotalouden seurantajärjestelmä, jotka kattavat ekosysteemit ja niiden palvelut. Tiedonannon mukaan **EU:n maanseuranta- ja toimitusketjuja koskevia tietoja on kuitenkin hyödynnettävä vielä paremmin, ja tutkimus- ja seurantavalmiudet on yhdistettävä varhaisvaroitusjärjestelmän perustamista varten.**

On tärkeää edistää metsäkatoa aiheuttamattomista toimitusketjuista tulevien tuotteiden kulutusta EU:ssa ja tarkentaa arvioita siitä, miten EU:n ja muiden markkinoiden kulutus vaikuttaa maailman metsiin. Tämä edellyttää **kansalliselle, alueelliselle ja paikalliselle tasolle suuntautuvien kauppavirtojen parempaa seuranta- ja oikea-aikaisten tietojen parempaa saatavuutta.** Viime vuosina on syntynyt lukuisia tähän pyrkiviä aloitteita mutta vain joistakin näistä toimitusketjun avoimuutta koskevista aloitteista on kehittynyt sellaisia, joista eri toimijat saavat tietoja päätöstensä pohjaksi.

Horizon 2020 -puiteohjelmalla on jo rahoitettu merkittäviä tutkimuksia ja innovaatioita asiaan liittyvillä aloilla. Lisää tutkimusta tarvitaan kuitenkin esimerkiksi seuraavilla osa-aloilla: ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen, luontoon perustuvien ratkaisujen tunnistaminen ja toteuttaminen, metsien ja maisemien ennallistaminen, johon kuuluvat metsittäminen ja uudelleenmetsittäminen, kauppavirrat, ja metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä aiheuttavien hyödykkeiden markkinoiden seuranta. Komissio aikoo lisätä näitä kysymyksiä koskevia toimiaan muun muassa seuraavalla tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmallaan. Lisäksi se aikoo tukea EU:n parhaiden käytäntöjen jakamista muiden maiden kanssa. Keskeisinä toimina komissio aikoo

- tukeutua nykyisiin seurantavälineisiin ja **perustaa EU:n seurantakeskuksen, joka käsittelee metsäkatoa, metsien tilan heikkenemistä sekä maailman metsäpinta-alan muutoksia ja**

**niiden aiheuttajia.** Tavoitteena on parantaa julkisten tahojen, kuluttajien ja yritysten mahdollisuuksia saada toimitusketjuja koskevia tietoja;

- ☐ tutkia mahdollisuutta kehittää REDD+ Copernicus-palvelu, joka vahvistaisi nykyisiä maailmanlaajuisia tai kansallisia metsien seurantarjestelmiä, sekä vakiinnuttaa pitkän aikavälin eurooppalaiset valmiudet ja johtoasema tällä alalla;
- ☐ **parantaa työn koordinoitua keskeisten tutkimusinstituuttien välillä** muun muassa eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden pohjoinen–etelä- ja etelä–etelä-yhteistyökehysten kautta. Tavoitteena on vahvistaa valmiuksia ja auttaa tutkimustulosten hyödyntämisessä keskeisissä kuluttaja- ja tuottajamaissa. Tähän sisältyy tuki alueellisille seurantakeskuksille;
- ☐ **jakaa muiden maiden kanssa EU:n innovatiivisia käytäntöjä**, jotka koskevat kiertotaloutta ja kestävää biotaloutta, uusiutuvaa energiaa, älykästä maataloutta ja muita asiaan liittyviä osa-alueita.

Lisäksi komissio aikoo tehostaa eräiden tiedonannossa sekä liitteessä I mainittujen käynnissä olevien toimien toimeenpanoa, kuten auttaa tuottajamaita seuraamaan poliittisten tavoitteiden täytäntöönpanoa, tehostaa metsävaroja ja maankäytön muutoksia koskevan luotettavan tiedon saatavuutta sekä tuke maailmalaajuisen ja alueellisten tietojärjestelmien kehittämistä metsäpalojen vaikutusten seuraamiseksi.

## **Yhteenveto**

Komissio ehdottaa alkutoimia ja luo pohjaa lisätoimille, jotka komission seuraava poliittinen johto saa pohdittavikseen ja päätettäväkseen.

Tämän tiedonannon menestyksellä täytäntöönpano edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua EU:n ja sen ympäri maailmaa sijaitsevien kumppaneiden välillä, yksityisen sektorin vahvaa sitoutumista ja kansalaisyhteiskunnan aktiivista kuulemistä tiedonannon liitteen 2 mukaisesti. Myös merkittäviä rahoitusvaroja tarvitaan.

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa hyväksymään tämän tiedonannon ja osallistumaan aktiivisesti siinä olevien toimien täytäntöönpanoon tiiviissä yhteistyössä kaikkien asianomaisten sidosryhmien kanssa. Komissio seuraa toimien täytäntöönpanoa ja raportoi siitä ja arvioi, tehoavatko toimet menestyksellään metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen aiheuttajiin.

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

Tiedonanto ei sisällä lainsäädäntöehdotuksia.

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

Asia on valmisteluvaiheessa.

## **Kansallinen valmistelu**

Käsittely EU14 metsäjaostossa (30.8.-4.9.2019), EU18 maatalous- ja elintarvikejaostossa (2.-4.9.2019) sekä EU23 ympäristöjaostossa (2.-4.9.2019) kirjallisessa menettelyssä.

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 12.9.2019 ja 9.10.2019

EU-ministerivaliokunta 11.10.2019

### **Eduskuntakäsittely**

Eduskuntaa on informoitu tiedonannosta 9.9.2019 annetulla E-kirjeellä (E 30/2019 vp).

Suuri valiokunta 11.10.2019.

### **Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

Tiedonanto ei sisällä lainsäädäntöehdotuksia.

### **Taloudelliset vaikutukset**

-

### **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

### **Asiakirjat**

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions – Stepping up EU Action to Protect and Restore the World's Forests, COM(2019) 352 sekä liitteet I ja II

12492/19 maatalous- ja kalastusneuvoston 14.-15.10.2019 keskustelun tausta-asiakirja

### **Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Tatu Torniainen MMM/LVO [tatu.torniainen@mmm.fi](mailto:tatu.torniainen@mmm.fi) +358 295 162 162

Lotta Heikkinen MMM/LVO [lotta.heikkinen@mmm.fi](mailto:lotta.heikkinen@mmm.fi) +358 295 162 066

### **EUTORI-tunnus**

EU/2019/1039

### **Liitteet**

### **Viite**

**Maa- ja metsätalousministeriö**

PERUSMUISTIO

MMM2019-00672

RO Uusitalo Laura(MMM), Sandholm  
 Pekka, Virolainen Jukka, Seppä  
 Leena

04.10.2019

Asia

**Maatalouden markkinatilanne**

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.2019 - 15.10.2019

U/E/UTP-tunnus

**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Komissio antaa maatalous- ja kalastusneuvostolle katsauksen maataloustuotteiden markkinatilanteesta 14.–15.10.2019 ja ministerit keskustelevat aiheesta. Maatalouden erityiskomitea 7.10.2019 valmisteli ministerien keskustelua.

**Suomen kanta**

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana, eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Suomi ottaa komission katsauksen maatalouden markkinatilanteesta tiedoksi.

**Pääasiallinen sisältö**

Asiakohtaan ei ole tausta-asiakirjaa.

**Yleisiä huomioita EU:n markkinatilanteesta**Maito

Maitosektori on pääosin toipunut kesän 2018 helteistä ja heikosta rehusadosta. Keväästä lähtien tuotanto on kääntynyt lievään kasvuun ja ensimmäisen vuosipuoliskon tuotanto ylitti lievästi edellisen vuoden vastaavan jakson. EU-tuottajahinta on normaalin kausivaihtelun mukaisesti kääntynyt kesällä 2019 pieneen laskuun, mutta pysytellyt selvästi edellisvuosien vastaavan ajankohdan hinnan yläpuolella. Alkuvuonna EU:n maidontuotannon arvo (määrä x hinta) oli kaikkien aikojen korkein.

Pitkään markkinoita painaneet maitojauheen interventiovarastot tyhjenivät kokonaan kesäkuun lopussa 2019. Vuosina 2015–2017 EU osti yhteensä 380 000 tonnia rasvatonta maitojauhetta julkisiin varastoihin. Komissio myi varastot julkisilla tarjouskilpailuilla takaisin markkinoille kahden ja puolen vuoden aikana. Maidon hinta on noussut kesän

2016 26 sentiltä/litra 33,5 senttiin/litra elokuussa 2019 ja jauheen markkinahinta on noussut selvästi yli interventiohinnan.

EU:n maitotuotteiden vienti on jatkunut vahvana ja erityisesti juuston vienti Japaniin on kasvanut helmikuussa 2019 voimaan tulleen kauppasopimuksen ansiosta.

Suomessa tuotannon rakennemuutos jatkuu. Tilakoon kasvu ja keskituotosten nousu ei ole kokonaan riittänyt korvaamaan lopettavien tilojen tuotantoa, vaan tuotanto on lievästi laskenut. Maidon hinta on noin 37 senttiä/litra, joka on selvästi EU:n keskihinnan yläpuolella. Ennen Venäjän rajan sulkeutumista vallinneeseen hintapremioon Suomessa ei kuitenkaan enää päästäne.

### Sian- ja naudanliha

Aasian ja erityisesti Kiinan afrikkalaisen sikaruton (ASF) tilanne on määrittänyt kansainvälisiä sianlihamarkkinoita. Sianlihan vienti on alkuvuodesta 2019 vetänyt hyvin ja EU:n keskihinta on vahvistunut jo yli 1,80 €/kg, joka on selvästi yli viiden vuoden keskimääräisen ja yli viidenneksen vuoden takaisen hinnan yläpuolella. Porsaan hinta on vuodessa noussut yli 40 prosenttia. Sianlihamarkkinoita Euroopassa varjostaa edelleen pelko ASF:stä.

Vahvasta kysynnästä ja ennätyksellisestä hinnasta huolimatta EU:n sianlihan tuotanto on alkuvuonna lievästi supistunut, mutta loppuvuodelle ennustetaan kasvua niin, että koko vuoden tuotanto olisi lievästi edellisvuoden tuotantoa suurempi.

Kiinassa, joka on maailman suurin sianlihan tuojä, on löydetty yhä enemmän ASF-tapauksia ja Kiina tuo sen johdosta tänä vuonna enemmän sianlihaa. EU:n vienti Kiinaan onkin kasvanut tänä vuonna 45 prosenttia ja Kiinaan menee yli 40 prosenttia EU:n kokonaisviennistä, joka ylittää tänä vuonna 4 000 000 tonnia.

Suomessa sianlihan tuotantomäärä oli tammi-kesäkuussa hieman viime vuotta pienempää. Suomen hintataso on säilynyt EU:n keskihinnan alapuolella.

Yhdistyneen kuningaskunnan mahdollinen eroaminen EU:sta vaikuttaa voimakkaimmin naudanlihan markkinoihin. Erityisesti Irlannin on mukauduttava mahdolliseen uuteen markkinatilanteeseen. Tähän varautuminen aloitettiin kesäkuussa 2019 myöntämällä Irlannin naudanlihasektorille EU-rahoitusta 50 miljoonaa euroa sekä vastaava kansallinen osuus rakenteellisiin uudistuksiin, tuotannon vähentämiseen ja uusien markkinoiden avaamiseen.

Naudanlihan tuotannon ennustetaan alenevan vuonna 2019 ja sama kehityssuunta jatkuu vuonna 2020, mutta tosin ei niin voimakkaana. Vaikka tuotanto alenee, on todennäköistä, että hinnat laskevat kuitenkin lähikuukausina.

### Viljat

Viljojen markkinahinnat ovat EU:ssa ja maailmalla alentuneet viime vuoden korkealta tasolta. Sadonkorjuu pohjoisella pallonpuoliskolla onnistui yleisesti ottaen ilman vaikeuksia ja varastotilanne on edelleen historiallisesti hyvällä tasolla viime satovuoden jäljiltä.

Tämän vuoden (satokausi 2019/2020) EU:n satomäärän arvioidaan olevan 312 milj. tonnia ja se olisi samalla yli keskimääräisen. Myllyvehnän laadun arvioidaan olevan hyvä. EU on palaamassa vientimarkkinoille. Venäjän ennustetaan olevan myös tällä kaudella suurin viljan viejäämaa, joten EU kohtaa kovaa vientikilpailua Mustan meren alueelta.

Öljykasvimarkkinoilla Kiinan ASF-epidemia johtaa soijan tuontimäärien alenemiseen. Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppakiista varjostaa edelleen vilja- ja öljykasvimarkkinoita. EU:n öljykasvisato on tänä vuonna 20 %:a alle pitkän aikavälin keskimääräisen satotason. Alhaiseen satotasoon vaikutti pienempi kylvöala ja haasteelliset sääolosuhteet kasvukaudella.

### Sokeri

Sokerin keskimääräinen markkinahinta oli EU:ssa heinäkuussa 2019 320 €/tn. Se on hieman noussut vuoden alusta, mutta on pysytellyt viitehinnan alapuolella joulukuusta 2017 lähtien. Näin alhaalla sokerin hinta ei ole ollut sinä aikana, kun hintaseuranta aloitettiin kesällä 2006. Ala on käynyt läpi vaikean kauden sen jälkeen, kun kiintiöjärjestelmä lakkautettiin ja tämä siirtymävaihe jatkuu yhä.

EU:n huonon sokerimarkkinatilanteen vuoksi komissio järjesti kevään 2019 aikana kolme korkean tason asiantuntijaryhmän kokousta (High Level Expert Group). Ryhmän kokouksissa käsiteltiin sokerin rakenneuudistuksen ja kiintiöiden päättymisen jälkeistä tilannetta jäsenmaissa sekä mahdollisia keinoja tilanteen parantamiseksi. Lisäksi käytiin läpi useita teemoja: markkinan hallintamekanismit, tuotannosta irrotettu tuki, juurikkaan viljelijöiden ja teollisuuden sopimussuhteet, riskienhallintavälineet, markkinoiden läpinäkyvyys, neonikotinoidien käyttökiellot, kansainvälinen kauppa ja muut maailmanmarkkinoiden toimijat, EU:n tutkimus- ja innovaatorahoitus sekä sokerialan sosioekonomiset näkökohdat. Osa näistä asioista on mukana yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksessa.

### **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

-

### **Käsittely Euroopan parlamentissa**

-

### **Kansallinen valmistelu**

EU18-jaosto (maatalous ja elintarvikkeet) 3.10.2019 ja 9.10.2019

EU-ministerivaliokunta 11.10.2019

### **Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta 11.10.2019

### **Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

-

### **Taloudelliset vaikutukset**

-

## **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

## **Asiakirjat**

-

## **Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Maatalousylitarkastaja Jukka Virolainen, MMM/RO/MARY, [jukka.virolainen@mmm.fi](mailto:jukka.virolainen@mmm.fi),  
puh. +358 40 516 2935

Maatalousylitarkastaja Leena Seppä, MMM/RO/MARY, [leena.seppa@mmm.fi](mailto:leena.seppa@mmm.fi),  
puh. +358 40 740 4739

Neuvotteleva virkamies Pekka Sandholm, MMM/RO/MARY,  
[pekka.sandholm@mmm.fi](mailto:pekka.sandholm@mmm.fi), puh. +358 40 733 6219

EU-avustaja Laura Uusitalo, MMM/RO/EUKA, [laura.uusitalo@mmm.fi](mailto:laura.uusitalo@mmm.fi) puh.  
+358 295 160 198

## **EUTORI-tunnus**

### **Liitteet**

### **Viite**



**Maa- ja metsätalousministeriö**

PERUSMUISTIO

MMM2019-00680

RO

Laitinen Anna(MMM)

04.10.2019

Asia

**Maatalous- ja kalastusneuvoston 14.-15.10.2019 muut asiat**

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 14.10.2019 - 15.10.2019

U/E/UTP-tunnus

**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksen muissa asioissa on tiedotusasioita. Ennen neuvoston kokousta asialistalle saattaa tulla myös muita tiedotusasioita.

**Suomen kanta**

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Suomi ottaa asiakohdat tiedoksi.

**Pääasiallinen sisältö**

**a) European Bioeconomy Scene -konferenssi 2019 (Helsinki, 8.–10. heinäkuuta 2019)**  
***Puheenjohtajavaltion tiedotusasia***

Maa- ja metsätalousministeriö ja Euroopan komissio järjestivät yhdessä European Bioeconomy Scene 2019 -konferenssin 8.–10.7.2019 Helsingissä. Konferenssissa keskusteltiin EU:n päivitetyn biotalousstrategian toimeenpanosta. Lokakuussa 2018 päivitetyn biotalousstrategian ytimenä ovat kestävyys ja kierrätettävyys ja tavoitteena teollisuuden uudistuminen, alkutuotannon nykyaikaistaminen sekä ympäristön suojelun ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Päivitettyyn biotalousstrategiaan kuuluu 14 kohdan toimintasuunnitelma näiden tavoitteiden toteuttamiseksi. Puheenjohtajamaa Suomi esittelee konferenssin tuloksista laaditut päätelmät ministereille maatalous- ja kalastusneuvostossa 14.-15.10.2019.

Konferenssin pääaiheena oli biotalousstrategioiden rooli siirryttäessä kestävään bio- ja kiertotalouteen ottamalla käyttöön Euroopan biotalouden koko potentiaali ja kasvattamalla biopohjaisten arvoketjujen lisäarvoa erityisesti maataloussektorilla ja sinisessä biotaloudessa. Konferenssin läpileikkaavana teemana oli sosiaalinen kestävyys. Todettiin tutkimus- ja innovaatiotoiminnan keskeinen merkitys haettaessa ratkaisuja, joiden avulla voidaan toteuttaa oikeudenmukainen siirtymä kestävään bio- ja kiertotalouteen. Korostettiin kansallisten biotalousstrategioiden merkitystä ja jäsenvaltioita kannustettiin toteuttamaan biotalousstrategiaa laajamittaisesti kansallisissa politiikoissaan ja ohjelmissaan. Maaseutuelinkeinojen ja yhteistoiminnan merkitystä ilmastonmuutoksen torjunnassa

korostettiin. Painotettiin, että maanviljelijät pitää ottaa mukaan biopohjaisiin arvoketjuihin, joiden tuottama lisäarvo pitää jakaa tasaveroisesti kaikkien toimijoiden kesken. Lisäksi todettiin, että EU:ssa tarvitaan yhteistä ymmärrystä sinisestä biotaloudesta.

Suomi ja seuraava puheenjohtajamaa Kroatia esittelivät yhdessä biotalouskonferenssin loppupäätelmät. Biotalous oli mukana jo edellisen puheenjohtajamaan Romanian puheenjohtajakauden ohjelmassa. Kroatia kertoi aikovansa ottaa biotalouden vahvasti mukaan puheenjohtajakautensa ohjelmaan. Suomen puheenjohtajakaudella on tavoitteena valmistella neuvoston päätelmät EU:n päivitetystä biotalousstrategiasta ja tarkoituksena on viedä ne käsiteltäväksi marraskuun kilpailukykyneuvostoon.

**b) Ministerikonferenssin "Strengthening the Generation and Transfer of Knowledge for the Progress of Agriculture and the Rural Areas" tulokset**  
**(Ptuj, Slovenia, 23. elokuuta 2019)**  
*Slovenian valtuuskunnan tiedotusasia*

Itävallan, Bosnia ja Hertsegovinan, Bulgarian, Tšekin, Kyproksen, Ranskan, Unkarin, Latvian, Pohjois-Makedonian, Montenegron, Alankomaiden, Puolan, Romanian, Serbian, Slovenian ja Turkin maatalousministerit kokoontuivat Sloveniassa keskustellakseen tutkimustiedon, innovaatioiden ja digitalisaation hyödyntämisestä maataloudessa ja maaseutualueilla. Taustalla on tarve motivoida nuoria viljelijöitä alalle, luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia maaseudulla, ylläpitää ruokaturvaa sekä vakiinnuttaa maaseudun sosioekonomisia rakenteita.

Maat korostivat Euroopan maatalouden innovaatiokumppanuuden (The agricultural European Innovation Partnership – EIP) sekä maatalouden osaamis- ja innovaatiojärjestelmän (Agricultural Knowledge and Innovation System - AKIS) yhteisten innovaatioprojektien merkitystä työkaluina ja verkostoitumismahdollisuuksina innovaatioiden kehittämisessä. EIP-AGRI-yhteistyö hyötyy Horisontti 2020 -tutkimusohjelmasta sekä EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisesta. Maat sitoutuivat yhteisessä julistuksessa vahvistamaan maatalouteen liittyvää tutkimusta ja kehitystä yhdessä kestävään kehitykseen liittyvän teknologian kanssa. Lisäksi maat korostivat yhteistyön merkitystä eri toimijoiden kuten jäsenvaltioiden, tutkimuslaitosten ja viljelijöiden kesken innovaatioihin ja tietotaitoon liittyvien investointien edistämiseksi.

**c) Aasialaisen *Halyomorpha halys* -luteen aiheuttamat vakavat vauriot hedelmä- ja vihannesalalla**  
*Italian valtuuskunnan tiedotusasia*

*Halyomorpha halys* -tuhooja oli vuosina 2008-2013 EPPO:n (The European and Mediterranean Plant Protection Organization) Alert -listalla, koska se on hyvin laajaisäntäinen Aasiasta peräisin oleva hyönteinen, joka oli levinnyt Yhdysvaltoihin. Myöhemmin listauksesta luovuttiin, koska varsinaista haittaa ei ilmoitettu. Euroopassa tuhooja on todennäköisesti ensin levinnyt Sveitsiin vuonna 2004, Saksaan vuonna 2011 sekä Italian pohjoisosiin ja Ranskaan vuonna 2012. Lude on jatkanut leviämistään useisiin muihin jäsenvaltioihin. *Halyomorpha halys* -luteella on yli 100 isäntäkasvia, pääasiassa hedelmäkasveja ja puisia koristekasveja.

Italiassa tuhooja on levinnyt pohjoisosissa maata ja populaation kasvaessa on aiheuttanut tuhoa Modenan alueen hedelmätarhoissa päärynöille mutta myös aprikoosille, luumulle, persikalle, omenalle, kakille ja tomaatille. Tuhooja imee hedelmämehua ja syöntijälkien

vuoksi hedelmistä tulee epämuodostuneita ja kauppakelvottomia. Suurinta haittaa on aiheutunut Italiassa. Muista maista, joissa tuhojaa esiintyy, haittaa ei juuri ole raportoitu.

Tuhojaa ei ole pyritty hävittämään, koska sen luonnollista leviämistä maista, joissa sitä esiintyy, ei voida estää. Halyomorpha halys ei ole EU-lainsäädännössä mainittu vaarallinen karanteenituhoja.

**d) Afrikkalainen sikarutto: Tilannekatsaus**  
*Komission tiedotusasia*

Afrikkalainen sikarutto (ASF) on sikojen ja villisikojen vakava virustauti, joka lähes aina johtaa sian kuolemaan. Se on lakisääteisesti ja kansainvälisin sopimuksin vastustettava helposti leviävä eläintauti. Sitä vastaan ei ole hoitoa eikä rokotetta. Afrikkalainen sikarutto leviää siasta sikaan, sikojen kanssa tekemisessä olleen materiaalin välityksellä ja sianlihatuotteiden välityksellä. ASF ei tartu ihmiseen.

ASF on levinnyt Euroopassa ja Aasiassa sekä rintamana että hyppäyksenomaisesti ilmeisesti saastuneiden elintarvikkeiden välityksellä. Vuodesta 2014 lähtien ASF on levinnyt EU:n alueella, EU:n koillisissa ja itäisissä osissa. Vuonna 2018 tapahtui ASF:n hyppäyksenomainen leviäminen Belgiaan.

Vuonna 2018 ASF:ää löytyi Kiinasta. Tautia on nyt eri puolilla Kiinaa ja sen naapurimaissa. Japani, Yhdysvallat, Kanada ja muut Amerikan maat ovat huolissaan taudin leviämisestä ja aktivoituneet taudin vastustamisessa.

Taudin torjuntaan on aktivoiduttu maailmanlaajuisesti sen jälkeen, kun tauti on levinnyt Kiinaan. Maailman eläinterveysjärjestön (OIE) ja YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) yhteistyömekanismi Global Framework for the Progressive Control of Transboundary Animal Diseases (GF-TAD) sekä EU:n Better Training for Safer Food (BTSF) auttavat Kiinassa. GF-TAD:n alla pidettiin huhtikuussa 2019 Ottawassa Kanadassa kokous, jossa Amerikan maat ja Kiina lupasivat voimavaroja ASF:n vastustukseen ja tutkimukseen. Pariisissa toukokuussa 2019 oli OIE:n vuosikokous, jossa yhteistyötä ASF:n vastustamiseksi vahvistettiin. Myös G7-maiden eläinlääkintäpäälliköt pitivät kokouksen samassa yhteydessä ja vahvistivat yhteistyötä taudin torjunnassa.

ASF:n epidemia EU:ssa on opettanut perusvastustusperiaatteita. Sikaloiden bioturvallisuus ja metsästyshygienia ovat ensiarvoisen tärkeitä. Matkustajille ja suurelle yleisölle pitää edelleen tiedottaa siitä, että ASF voi levitä viattoman oloisten ruokatuliaisten ja eväiden mukana. ASF:llä on todettu kaksi vuodenaikaan sidottua tapausten esiintymisien huippukautta. Kesä, jolloin villisikojen porsaasivat kasvaneet paljon liikkuviksi nuoriksi eläimiksi ja vuodenvaihte, jolloin villisioilla on kiima-aika.

Kesällä 2019 ASF -tilanne on ollut erityisen huono Romaniassa ja Bulgariassa. ASF on levinnyt Slovakiaan ja EU:n naapurimaahan Serbiaan. Komission eläinlääkärihätäröhmä (EU VET emergency team) on käynyt tarkastamassa tilannetta ja antamassa neuvoja.

Syyskuussa 2019 järjestettiin korkean tason GF-TAD-kokous Sofiassa. Paikalla oli myös komissaari Andriukaitis. Tieteellisessä osiossa keskityttiin tautitapausten selvitykseen ja tartuntojen jäljitykseen. Poliittisesti korostettiin alojen välistä ja maiden rajat ylittävää yhteistyötä taudin torjunnassa. Vaikka tutkimustarpeita ASF:n suhteen on yhä paljon, paljon on myös saavutettavissa yhteistyöllä sekä tiedon ja hyvien käytäntöjen jakamisella.

**e) Elintarvikkeiden turvallisuus: Tilannekatsaus – keskeiset kysymykset**

### ***Komission tiedotusasia***

Komission tausta-asiakirja on tiivis tilannekatsaus siitä, mitä komission terveyden pääosasto (DG Sante) on saavuttanut ruokaturvallisuudessa komissaari Andriukaitisin aikana.

Uusi virallista valvontaa koskeva asetus hyväksyttiin vuonna 2017. Asetus helpottanee taistelua elintarvikepetoksia vastaan ja parantanee eri viranomaisen välistä yhteistyötä. Komissio antoi täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2019/300 kriisinhallinnan yleissuunnitelman vahvistamisesta elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuuden alalla. Useita maita koskevissa ruokamyrkytys epidemioissa on tehty jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä.

EU:n eläinterveyslainsäädäntö, joka käsittää 39 direktiiviä ja asetusta sekä satoja päätöksiä, on koottu uuteen suoraan sovellettavaan eläinterveysasetukseen (EU) 2016/429, joka tulee sovellettavaksi huhtikuussa 2021. Eläinterveysasetuksen nojalla on valmisteilla useita delegoituja asetuksia, jotka on tarkoitus hyväksyä keväällä 2020. Komissio tukee eläinterveyden hallintaa myös viitelaboratorioverkostolla, rokotepankeilla ja myöntämällä jäsenvaltioille osarahoitusta eläintautien hävittämiseen, ennaltaehkäisyyn ja valvontaan. Komissio edistää myös EU:n eläinterveysstandardeja maailmanlaajuisesti erityisesti Maailman eläinterveysjärjestön (OIE) standardien valmistelun yhteydessä.

Komissio on saanut valmiiksi 12 toimenpidettä EU:n eläinten hyvinvointistrategiasta. Eläinten hyvinvointistrategian arviointi on käynnissä ja se saataneen valmiiksi vuonna 2020. Tärkeimmät saavutukset eläinten hyvinvoinnissa liittyvät eläinten kuljetusten vähenemiseen kesäkuukausien aikana ja sikojen hyvinvoinnin lisäämiseen. Lisäksi komissio on luonut EU:n eläinten hyvinvoinnin alustan (EU Animal Welfare Platform).

Kasvinterveyden osalta uusi kasvinterveysasetus (EU) 2016/2031 tulee sovellettavaksi loppuvuodesta 2019 alkaen. Asetuksen nojalla annettavia delegoituja säädöksi on jo saatu useita valmiiksi, mm. prioriteettituhoojista listaus ja niitä koskevat edellytykset. Komissio myös myöntää tukea jäsenvaltioille ja se on allokoanut melkein 17 miljoonaa jäsenvaltioiden kartoituksiin ja kasvintuhoojien hävitykseen.

Jätedirektiivi (EU) 2018/851 on tervetullut lainsäädäntötyökalu ruokahävikin määrän mittaamiseen ja seurantaan. Ruokahävikin määrän puolittaminen vuoteen 2030 mennessä on yksi YK:n kestävä kehityksen tavoite, jota EU:n kiertotalouspaketti tukee uusien säännösten muodossa. Mittaamisen lisäksi jäsenvaltiot ovat velvollisia vähentämään elintarvikejätettä (syömäkelpoista ja syömäkelvotonta) eri toimialoilla, edistämään elintarvikkeiden uudelleenjakelua ihmisravinnoksi, laatimaan elintarvikejätteen vähentämissuunnitelman ja parantamaan kuluttajatietämystä päiväysmerkintöjen sisällöstä (viimeinen käyttöpäivä vs. parasta ennen). Komission ruokahävikkiä ja -jätettä koskevan alustan (EU Platform on Food Losses and Food Waste) mandaatin jatkaminen vuoden 2021 loppuun mahdollistaa jäsenvaltioiden ja sidosryhmien tiiviin yhteistyön. Alustan joulukuun kokouksessa on tarkoitus hyväksyä koko ruokaketjuun kohdistuvat suositukset ruokahävikin vähentämistoimista. Kokous pidetään samaan aikaan ruokahävikkikonferenssin kanssa, joka järjestetään osana Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelmaa.

Riskinarvioinnin avoimuutta koskeva asetus (EU) 2019/1381, jolla muutetaan yleistä elintarvikeasetusta (EY) N:o 178/2002 ja kahdeksaa sektorikohtaista säädöstä, hyväksyttiin kesäkuussa 2019. Säädösmuutoksilla tiukennetaan ja selkeytetään yleisen EU-lainsäädännön säännöksiä riskinarvioinnin avoimuuden osalta sekä lisätään luottamusta Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA:n) riskinarvioinneissaan, erityisesti tuotehyväksynnän yhteydessä, käyttämien tutkimusten uskottavuuteen, objektiivisuuteen ja riippumattomuuteen. Säädösmuutoksilla myös tehostetaan EFSA:n hallinnointia sekä

vahvistetaan EFSA:n yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa. Pyrkimyksenä on vahvistaa EFSA:n mahdollisuuksia ylläpitää korkeatasoista tieteellistä asiantuntemusta sekä houkutella ansioituneita tieteellisiä asiantuntijoita tiedelautakuntien jäseneksi. Lisäksi säädösmuutoksilla luodaan kattava ja tehokas riskiviestintästrategia. Asetusta sovelletaan maaliskuusta 2021 lähtien.

### **(mahd.) Yhdysvaltojen maataloustuotteisiin kohdistuvat vastatoimet WTO:n Airbus-kiistassa**

Maailman kauppajärjestön (WTO) riitojenratkaisun välimiehet antoivat 2.10.2019 päätöksen niiden vastatoimien tasosta, jotka Yhdysvallat on oikeutettu asettamaan EU:sta tapahtuvalle tuotteiden tuonnille ns. Airbus –riitatapauksen seurauksena. Vastatoimien asettaminen edellyttää vielä päätöstä WTO:n riitojenratkaisuelimessä, mutta toimien odotetaan astuvan voimaan 18.10.2019. Välimiesten päätöksen jälkeen Yhdysvallat julkaisi listan niistä tuotteista, joille tullaan asettamaan lisätullit.

Yhdysvallat ei tule asettamaan tulleja välimiesten päätöksen sallimaan maksimitasoon. Julkaistun listan mukaan eräille maataloustuotteille lisätulli tulee kuitenkin olemaan 25 %. Tuotteet, joille lisätulleja tullaan asettamaan, on eriytetty EU:n jäsenvaltioiden mukaan siten, että kaikki korotukset eivät koske kaikkia jäsenvaltioita.

Vastatoimien kohteeksi joutuviissa tuotteissa Suomen maatalousvienti Yhdysvaltoihin on melko pientä. Vuonna 2018 viennin arvo näissä tuotteissa (mm. voi ja tietyt juustot) oli noin 3,3 milj. euroa. Tärkein maataloussektorin vientituote (6,46 milj. euroa) Emmental-juusto on Suomen osalta jäämässä lisätullien ulkopuolelle. Tullien ulkopuolelle jää myös maatalousnimikkeistä vodka (4,6 milj. euroa). Vuonna 2018 maatalousviennin arvo Suomesta Yhdysvaltoihin oli noin 31,7 miljoonaa euroa. EU:n jäsenvaltioista Espanjan kohdalla tullit kohdistuisivat lehtitietojen mukaa noin miljardin euron arvoiseen maatalousvientiin.

Airbus-riita on jatkunut WTO:n riitojenratkaisussa jo viidentoista vuoden ajan. Välimiesten päätös vastatoimien tasosta tähän läheisesti liittyvässä riidassa amerikkalaisen kilpailijan Boeingin tuista on tulossa aikaisintaan ensi vuoden keväällä. Komissio on julkaissut alustavan listan amerikkalaisista tuotteista, joille vastatoimia mahdollisesti asetettaisiin.

### **(mahd.) Ranskan, Viron, Italian ja Latvian valtuuskuntien julkilausuma susien hoidosta** ***Ranskan valtuuskunnan tiedotusasia***

Julkilausuman allekirjoittaneet maatalousministerit toteavat sitoutuneensa eurooppalaisten luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden saavuttamiseen. Julkilausuman mukaan eurooppalaiset politiikat ovat olleet menestyksellisiä suurpetojen kannalta ja auttaneet erityisesti susikannan vahvistumista, muun muassa elinympäristöjen parantumisen, tiettyjen saalislajien populaatioiden kasvun ja suotuisan lainsäädännön ansiosta. Kuitenkin susikannan nopea lisääntyminen on herättänyt paljon kysymyksiä etenkin laiduntamiseen perustuvan eläintalouden ja muun maataloustoiminnan näkökulmasta ja aiheuttaa näin ollen huolia jäsenvaltioille. Laiduntamiseen perustuva eläintalous on elinvoimaista taloudellista toimintaa ja auttaa hallitsemaan laajoja maa-alueita kestäväällä tavalla.

Allekirjoittaneet jäsenvaltiot ilmaisevat vakavan huolensa komission lokakuussa 2018 esittämään luonnokseen päivitetystä tulkintaohjeesta, joka koskee EU:lle tärkeiden lajien tiukkaa

suojelua osana luontodirektiiviä. Tulkintaohjeen luonnoksessa ehdotetaan luontodirektiivin ja etenkin artiklan 16 tiukempaa soveltamista edelliseen tulkintaohjeeseen verrattuna. Julkilausuman mukaan nämä muutokset vaikeuttaisivat jäsenvaltioiden mahdollisuuksia hallita susikantoja ja jäsenvaltiot tarvitsevat siksi lisää joustavuutta.

Julkilausumassa pyydetään komissiota ottamaan huomioon usean jäsenvaltion esittämät huolet ja joustavuuden tarve uutta tulkintaohjetta laadittaessa, luontodirektiivin hyväksymissä rajoissa. Allekirjoittaneet jäsenvaltiot pyytävät komissiota edistämään susikantojen seurantaan riittävään tieteelliseen tietoon perustuen sekä konsultoimaan jäsenvaltioita uudesta tulkintaohjeesta. Lisäksi komissiota pyydetään työskentelemään jäsenvaltioiden kanssa, jotta varmistetaan susien ja muiden suurpetojen suojelun paikallinen hyväksyttävyys.

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

Kyseessä ovat neuvoston muut asiat.

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

-

## **Kansallinen valmistelu**

EU18-jaosto (maatalous ja elintarvike) 9.10.2019

EU-ministerivaliokunta 11.10.2019

## **Eduskuntakäsittely**

Suuri valiokunta 11.10.2019

## **Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

-

## **Taloudelliset vaikutukset**

-

## **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

-

## **Asiakirjat**

kohta a: tausta-asiakirja 12539/19

kohta b: tausta-asiakirja 12886/19

kohta d: tausta-asiakirja 12570/19

kohta e: tausta-asiakirja 12861/19

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Erityisasiantuntija Anna Laitinen, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 089,  
anna.laitinen@mmm.fi

Erityisasiantuntija Tuuli Orasmaa, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 056,  
tuuli.orasmaa@mmm.fi

EU-avustaja Laura Uusitalo, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 160 198,  
laura.uusitalo@mmm.fi

kohta a:

Neuvotteleva virkamies Anne Vehviläinen MMM/LVO/LVY, puh. +358 295 162 236,  
anne.vehvilainen@mmm.fi

Apulaisosastopäällikkö Liisa Saarenmaa, MMM/LVO, puh. +358 295 162 42,  
liisa.saarenmaa@mmm.fi

kohta b:

Maaseutuylitarkastaja Marianne Selkäinaho, MMM/RO/MAKE, puh. +358 295 162 218,  
marianne.selkainaho@mmm.fi

kohta c:

Erityisasiantuntija Taina Sahin, MMM/RO/EKY, puh. +358 295 162 160,  
taina.sahin@mmm.fi

kohta d:

Neuvotteleva virkamies Katri Levonen, MMM/RO/EKY, puh. +358 295 162 385,  
katri.levonen@mmm.fi

kohta e:

Neuvotteleva virkamies Eveliina Palonen, MMM/RO/ETY, puh. +358295162345,  
eveliina.palonen@mmm.fi

Erityisasiantuntija Marja Savonmäki, MMM/RO/EKY, +358 295 162 280,  
marja.savonmaki@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Kajsa Hakulin, MMM/RO/EKY puh. +358 295 162 361,  
kajsa.hakulin@mmm.fi

Lainsäädäntöneuvos Anne Haikonen, MMM/RO, ETY, puh. +358 295 162 438,  
anne.haikonen@mmm.fi

Erityisasiantuntija Susanna Ahlström MMM/RO/EKY, puh. +358 295 162 436,  
susanna.ahlstrom@mmm.fi

Kohta ”Yhdysvaltojen maataloustuotteisiin kohdistuvat vastatoimet WTO:n Airbus-kiistassa”:

Ylitarkastaja Markus Schulman, p. 0295 162 475, markus.schulman@mmm.fi

Kohta ”Ranskan, Viron, Italian ja Latvian valtuuskuntien julkilausuma susien hoidosta”

Neuvotteleva virkamies Sami Niemi, p. 0295 162 391, sami.niemi@mmm.fi

## **EUTORI-tunnus**

### **Liitteet**

### **Viite**



## LIITTEET

---

|               |                                                                                                      |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Asiasanat     | jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto |
| <b>Hoitaa</b> | <b>MMM</b>                                                                                           |
| Tiedoksi      | ALR, EUE, EVIRA, MAVI, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM                              |

---